

In initio. Na začátku. *In initio litis*, na počátku nebo v prvním stadiu procesu.

In integrum. Do původního nebo předchozího stavu.

In invidiam. Podnítit (vyvolat) podjatost.

In invitum. Proti vůli; aniž by chtěl. Proti neochotné straně; proti někomu, kdo nesouhlasí. Termín používaný pro jednání, s nímž druhá strana nesouhlasí.

In ipsis faucibus. V samotném hrdle nebo vstupu. *In ipsis faucibus* přístavu, právě vplouvající do přístavu.

Iniquissima pax est anteponeunda justissimo bello. Je třeba dát přednost nejnepřávnějšímu míru před nejspravedlivější válkou.

Iniquum est alios permitttere, alios inhibere mercaturam. Je nespravedlivé někomu obchod povolit a někomu jej zakazovat.

Iniquum est aliquem rei sui esse judicem. Je nespravedlivé, je-li někdo soudcem ve své vlastní věci.

Iniquum est ingenuis hominibus non esse liberam rerum suarum alienationem. (Gaius D 37, 12, 2). Je nespravedlivé, když svobodní lidé nemají volnost cizovat své vlastní věci. Je nespravedlivé, aby svobodní lidé nemohli volně disponovat svým vlastním majetkem.

Initial. Počáteční. To, co začíná nebo stojí na začátku. První písmeno jména člověka.

Initial appearance. Po zatčení první dostavení se obžalovaného před soud nebo smírčího soudce. *Viz* Arraignment; Preliminary hearing.

Initial carrier. V právu upravujícím ukládání věcí do úschovy, přepravce, který první přijímá zboží a začíná proces jeho dopravy a poté je předává dalšímu přepravci k dalšímu pokračování nebo dokončení jeho cesty. Byl však rovněž definován jako ten, kdo uzavírá smlouvu se zaslátelelem a nezbytně nikoli ten, jehož linka je prvním článkem v dopravě.

Initial determination. Pokud jde o nárok na dávky sociálního pojištění vztahuje se k prvnímu stanovení agentury, na kterou se se svou žádostí obrátí ten, kdo uplatňuje nárok na dávky. Jsou zajištěny různé stupně protivolání od odmítnutí původního nároku. 42 U.S.C.A. § 405(b).

Initiate. Začít; zahájit; vyvolat; zavést; započít. *Courtesy initiative* je zájem, který projevuje manžel o manželčiny pozemky po narození dítěte, které může dědit, avšak předtím než žena zemře. Navrhnout ke schválení — např. sazebník. Idaho Power Co. v. Thompson, D. C. Idaho, 19 F.2d 547, 579.

Initiation fee. Zápisné. Částka zaplacená při vstupu do organizace nebo klubu za výsady členství. Derby v. U.S., D. C. Mass., 17 F.2d 119, 120.

Initiative. Zákonodárná iniciativa lidu. Volební proces, při němž stanovené procento oprávněných voličů může dát podnět k legislativním nebo ústavním změnám vyplněním formálních petic, na základě nichž zákonodárny sbor nebo voličstvo případně navrhouvanou úpravu přijme. Moc lidu navrhouvat zákony a přijímat je nebo odmítat hlasováním nezávisle na zákonodárném sboru. Hughes v. Bryan, Okl., 425 P.2d 952, 954. Ne všechny ústavy států takovou zákonodárnou iniciativu připouštějí. *Viz* Referendum.

In itinere. Na soudcovské okružní cestě; na cestě nebo okruhu. Ve starém anglickém právu byli soudci *in itinere* (nebo na okružní cestě) ti, kteří jednou za sedm let objížděli království za účelem projednávání sporů. V průběhu dopravy (deportace); na cestě; nikoli vydaný kupujícímu. V tomto smyslu je výraz ekvivalentní termínu „*in transitu*“.

Injurcollegua. Orgán sovětských právníků se sídlem v Moskvě, organizovaný a ustavený podle statutu pod pravomocí a kontrolou ministerstva spravedlnosti SSSR, který má právo výlučně zastupovat sovětské státní příslušníky v právních záležitostech v cizině. In re Mitzkel's Estate, 36 Misc.2d 1087, 234 N.Y.S.2d 346, 348.

In judgment. Před soudem; v sídle příslušného soudu.

In judiciis, minori aetati succurritur. U soudů nebo při soudních procesech se dětem pomáhá nebo přeje. Mladému věku se na soudě pomáhá (vychází vstříc); podle římského práva do 25 let.

In iudicio. V soudním řízení; při procesu. V římském právu v průběhu skutečného procesu; před soudcem (*judex*). Případ ve své přípravné fázi probíhající před praetorem byl označován *in iure*; ve svém druhém stadiu, poté co byl poslán soudci k rozsouzení, se o něm říkalo, že je *in iudicio*.

In iudicio non creditur nisi juratis. Při procesu se věří pouze těm, kdo jsou pod přísahou.

Injunction. Soudní zákaz; soudní příkaz (předběžné opatření). Soudní příkaz zakazující někomu určitým způsobem jednat nebo příkazující někomu napravit nějaké zlo či křivdu. Prohibitivní a spravedlivý prostředek k uplatnění práva vydaný a poskytnutý soudem na návrh (žádost) žalující strany, adresovaný straně žalované v žalobě nebo straně označené za žalovanou pro tento účel, zakazující žalované straně uskutečnit čin, kterým vyhrožuje nebo který se pokouší spáchat nebo omezující ji v pokračování v takovém jednání s tím, že jde o čin (jednání) protiprávní a nespravedlivý, poškozující žalobce, a nikoli takový, jenž by mohl být adekvátně napraven právním chováním. Soudní proces s působností in personam, vyžadující od osoby, vůči níž je namířen, jednat nebo se zdržet určitého jednání. Gainsburg v. Dodge, 193 Ark. 473, 101 S.W.2d 178, 180. Obecně je to preventivní a ochranné opatření namířené k budoucímu jednání a není míněno jako odčinění minulých porušení cizího práva. Snyder v. Sullivan, Colo., 705 P.2d 510, 513. Fed. R. Civil P. 65. *Viz také* Temporary restraining order.

Interlocutory injunction. Jednorázový zákaz. Prozatímní soudní příkazy, jež jsou vydávány kdykoli během projednávání žaloby při procesu pro krátkodobý účel zabránit nenapravitelné křivdě žadateli ještě před tím, než bude soud s to buď zaručit nebo odmítnout stálou pomoc v meritu. V souladu s jejich účelem jsou prozatímní soudní příkazy (předběžná opatření) omezeny co do trvání na určitou specifickou dobu nebo maximálně na dobu do meritorního uzavření případu. V rámci kategorie prozatímních soudních příkazů jsou dva rozlišné typy, jež musí být posuzovány individuálně. O prvním se všeobecně uvádí, že je to předběžný soudní příkaz a zahrnuje jakýkoli prozatímní soudní příkaz vydaný poté, co byl respondent vyrozuměn a byla mu dána možnost zúčastnit se jednání o tom, zda má být tento soudní příkaz vydán nebo nikoli. O druhém se obecně uvádí, že jde o dočasně omezující příkaz, který se liší od

předběžného soudního příkazu především v tom, že je vydán ex parte, aniž by byl respondent vyrozuměn nebo mu byla dána možnost být vyslechnut. Dočasně omezující příkazy uspokojují potřebu nápravy v těch situacích, v nichž by žalobce utrpěl nenapravitelnou křivdu, pokud by náprava nebyla zjednána okamžitě a doba prostě neumožňuje at' už doručení oznámení nebo konání výslechu. Fed. R. Civil P. 65. *Viz také* Injury (*Irreparable injury*); Temporary restraining order.

Mandatory injunction. Soudní příkaz, který (1) nařizuje žalovanému, aby učinil nějaký pozitivní akt nebo určitou věc; (2) zakazuje mu odmítat (nebo nadále odmítat) učinit nebo dovolit nějaké jednání, na které má žalobce zákonné právo; nebo (3) brání žalovanému připustit, aby jeho předchozí nezákonné jednání nadále pokračovalo, čímž jej prakticky nutí, aby je napravil.

Permanent injunction. Příkaz, jehož smyslem je platit až do úplného skončení příslušného procesu.

Perpetual injunction. Příkaz, který nakonec vyřeší spor a je časově neomezený.

Preliminary injunction. Příkaz vydaný při zahájení procesu, zabraňující žalovanému jednat nebo pokračovat v nějakém jednání, je-li oprávnění k takovému jednání sporné a může-li být takové jednání buď zrušeno nebo prohlášeno za trvalé, podle výsledku sporu, jakmile budou určena práva stran. Fed. R. Civil P. 65.

Preventive injunction. Soudní příkaz, který zakazuje obžalovanému učinit určité jednání nebo mu příkazuje, aby se jej zdržel.

Prohibitory injunction. Příkaz soudu ve formě soudního nálezu, který nařizuje někomu nepodnikat určitou věc; někdy se nazývá omezující příkaz. *Viz* Restraining order.

Provisional injunction. Jiný název pro předběžný nebo prozatímní soudní příkaz čili příkaz pendente lite (dokud není spor rozhodnut).

Restraining order. *Viz* Order; Restraining order; Temporary restraining order.

Temporary injunction. Předběžný nebo prozatímní příkaz nebo příkaz vydaný, dokud spor ještě nebyl rozhodnut; v protikladu ke konečnému nebo časově neomezenému příkazu. Prozatímní opatření k uchování předmětu sporu až do skončení procesu. Electronic Data System Corp. v. Powell, Tex. Civ. App., 508 S.W.2d 137, 139. Jde o příkaz platný do zrušení na základě prozatímního příkazu nebo do konečného slyšení ve věci. Brines v. McIlhane, Tex., 596 S.W.2d 519, 523. *Viz také* Temporary restraining order.

In iure. V právu; podle práva.

Odborný termín římského práva k označení prvního stadia soukromého sporu, kdy sporné strany projednávají záležitost před soudním úředníkem, obvykle praetorem.

V římské praxi byl postup při projednávání žaloby rozdělen do dvou etap. O první se uvádělo, že je *in iure*; konala se před praetorem a zahrnovala formální a úvodní část a řešení právních otázek. Druhá etapa byla svěřena soudci (*judex*) a skládala se z vyšetřování a posuzování faktů, o ní se říkalo, že je *in iudicio*.

Injure. Poškodit zákonná práva druhého nebo způsobit žalovatelné porušení cizího práva. Ublížit někomu, způsobit někomu škodu, nebo poškodit někoho. Ublížit nebo zranit osobu; poškodit správnou funkci, jako např.

zdraví; způsobit újmu. Ziolkowski v. Continental Casualty Co., 284 Ill. App. 505, 1 N.E.2d 410, 412. Vztahuje-li se na budovu, znamená „*injure*“ materiálně rozrušit nebo zničit kteroukoli část existující stavby. *Viz* Injury.

In iure alterius. Právem někoho jiného.

In iure, non remota causa sed proxima spectatur. V právu se nepřihlíží k důvodu vzdálenému, ale bezprostřednímu (doslova: nejbližšímu). V právu je přihlíženo k blízké a nikoli vzdálené příčině.

In iure proprio. V něčem vlastním právu.

Injures graves. Fr. Ve francouzském právu bolestné urážky nebo příkoří, včetně osobních urážek a hanlivých výrazů (hanlivého jazyka), jež představují spravedlivou příčinu rozvodu.

Injuria. Lat. Bezpráví, tj. jakékoli protiprávní jednání; urážka na cti.

Injuria absque damno. Protiprávní jednání bez majetkové újmy; bezpráví, které nezpůsobí hmotnou škodu. Je-li právo porušeno, avšak takové porušení nemá za následek ztrátu nebo škodu, a kdy tudíž není žaloba oprávněná.

Injuria fit ei cui convicium dictum est, vel de eo factum carmen famosum. Bezpráví se děje tomu, komu je řečena hanlivá věc nebo koho se týká hanlivý popěvek.

Injuria illata iudici, seu locum tenenti regis, videtur ipsi regi illata maxime si fiat in exercentem officium. Urážka způsobená soudci nebo osobě reprezentující krále je považovaná za urážku způsobenou samému králi, hlavně tehdy, je-li vyslovena při výkonu funkce.

Injuria non excusat injuriam. Bezpráví neospravedlní bezpráví. Urážka urážku neomlouvá.

Injuria non praesumitur. Bezpráví se nepředpokládá (proto se nezbytně musí dokazovat). Kruté, tyranské nebo křivdu páchající chování se nepředpokládá.

Injuria propria non cadet in beneficium facientis. Porušení práva nesmí být výhodou pro toho, jenž se ho dopustil. Člověk nesmí mít prospěch z vlastního protiprávního činu.

Injuria servi dominum pertingit. Pán je odpovědný za bezpráví, jehož se dopustil jeho sluha.

Injurious exposure. Takovým ohrožením, při němž bude zaměstnavatel odpovědný za nemoc z povolání zaměstnance, je soustředění toxického materiálu, jež bude postačovat k tomu, aby vyvolalo onemocnění v případě dlouhodobého vystavení se takové koncentraci, bez ohledu na délku vystavení, která je schopna způsobit nemoc. Union Carbide Corp. v. Industrial Commission, 196 Colo. 56, 681 P.2d 734, 736. *Viz také* Occupational disease.

Injurious falsehood. V právu upravujícím urážky na cti a pomluvy jde i bezdůvodné očerňování, jež způsobuje skutečnou škodu. *Viz* Libel; Slander.

Injurious words. Pomluva nebo nactiutřačná slova. *Viz* Libel; Slander.

Injury. Jakákoli urážka nebo škoda způsobená někomu jinému, at' už jde o jeho osobu, práva, pověst či majetek. Napadnutí kteréhokoli zákonem chráněného zájmu jiného. Restatement, Second, Torts, § 7.

Absolute injuries. Zásah do těch práv, jež má člověk jako člen lidské společnosti.

Accidental injury. Tělesné poškození v důsledku nehody.

V rámci zákonů o odškodňování pracujících škoda, která vzniká v průběhu zaměstnání, neočekávaně, a bez souhlasu nebo záměru zaměstnance; něco, co je nepředvídané a co neočekává ten, jemuž se přihodilo. Jakákoli škoda způsobená zaměstnanci v průběhu jeho zaměstnání vinou jakékoli události, k níž došlo, určité době nebo události, o níž může podat hlášení svému zaměstnavateli, bez ohledu na to, zda zranění je viditelným poraněním, způsobeným vnější silou nebo nemocí či infekcí, způsobenou nenadálým a katastrofickým vystavením. *Lerner v. Rump Bros.*, 212 App. Div. 747, 209 N.Y.S. 698, 701. Výrazu je třeba dodat širokou a liberální konstrukci se zřetelem na odškodnění poškozených zaměstnanců, u nichž poškození vzniklé na základě poranění při úrazu bylo neočekávané a neúmyslné a mohlo by být výsledkem pouhé nešťastné náhody nebo chybného odhadu, pokud jde o dobrovolné jednání. Zahrnuje nehodu způsobující poranění fyzické struktury těla, nehledě na přirozenou slabost s náchylností ke zranění. Pro účely zákona o odškodnění pracujících může být „bolest“ (pain) klasifikována jakožto „zranění“ (injury). *Herndon v. Albuquerque Public Schools*, App., 92 N.M. 635, 593 P.2d 470, 475; stejně tak jako duševní choroby nebo nervové stavy přímo pocházející od fyzického zranění, *Campbell v. Kiser Corp. & Diecast*, 137 Ind. App. 366, 208 N.E.2d 727, 730. Slova nenaznačují ani tak existenci nehody jako spíše myšlenku, že zranění bylo neočekávané nebo neúmyslné.

Viz také Accident; Compensable injury; Continuous injury; Damages; Disability; Great bodily injury; Harm; Loss; Malicious injury; Pain and suffering; Pecuniary injury.

Bankruptcy law. Vědomá a svévolná přeměna je „zranění“ v rámci významu článku Zákona o bankrotu (Bankruptcy Code), v němž se uvádí, že jednotlivec není zproštěn dluhu v důsledku úmyslného a svévolného „zranění“ dlužníka. Bankruptcy Code § 523. In re *Holtz, Bkrcty.* N. D. Iowa, 62 B.R. 782, 785.

Bodily injury. Fyzická bolest, choroba nebo jakákoli porucha fyzického stavu. „Vážné tělesné zranění“ (serious bodily injury) znamená tělesné zranění, jež vytváří podstatné riziko smrti nebo jež způsobuje vážné, trvalé zohydění nebo ztrátu nebo dlouhodobou poruchu funkce kteréhokoli tělesného údu nebo orgánu. Model Penal Code, § 210.0.

Civil injury. Újma způsobená osobě nebo majetku v důsledku porušení smlouvy, deliktu nebo trestného činu, kterou lze napravit civilním řízením. Porušení nebo odnětí občanských práv, která náležejí jednotlivcům jakožto jednotlivcům.

Injury in fact. Újma, která má žalobci poskytnout právo žalovat, znamená konkrétní a určitou škodu; k tomu, aby byl vydán soudní příkaz zaručující toto právo, musí zde být rovněž důvod se domnívat, že újmu je možné napravit opatřením, které může poskytnout soud. *National Collegiate Athletic Ass'n v. Califano*, C. A. Kan., 622 F.2d 1382, 1386.

Irreparable injury. Tímto výrazem není míněna škoda, kterou není možné napravit nebo kterou nelze odškodnit nebo nezbytně značná škoda, je v něm však zahrnuta škoda, ať už velká nebo malá, od jejíž nápravy by nemělo být ustoupeno na jedné straně nebo za níž

by neměl být ukládán trest na straně druhé; a která, protože je tak rozsáhlá nebo tak nepatrná, nebo se vyskytuje stále a často nebo protože pro vyčíslení škod neexistuje žádné určité finanční kritérium, se nemůže dočkat rozumného odškodnění u soudu. Porušování cizího práva, opakované a pokračující nebo takové, ježhož příležitostné škody jsou odhadnutelné pouze hypoteticky, a nikoli na základě nějakého přesného kritéria, jsou rovněž zahrnuty. Jejich náprava spočívá obecně v povaze přikázaného opravného prostředku. „Nenapravitelná újma“ ospravedlňující soudní příkaz je taková, jaká nemůže být adekvátně kompenzována při náhradě škody nebo u níž nemůže být škoda kompenzována penězi. *Caffery v. Powell*, La. App., 320 So.2d 223, 226. Opak *Reparable injury*, níže. Viz *Injunction*; *Temporary restraining order*.

Permanent injury. Újma, která podle každé rozumné pravděpodobnosti bude pokračovat během zbývajících částí života jednotlivce.

Personal injury. V úzkém slova smyslu poranění či škoda způsobená člověku, jako je např. říznutí nebo podlitina, zlomený úd nebo podobně, na rozdíl od újmy na jeho majetku nebo jeho dobré pověsti. Výrazu je užíváno v souvislosti s žalobami pro úmyslné porušení práva, nedbalostní delikt a podle zákona o odškodňování pracujících. Termínu se však rovněž používá (obvykle v zákonech) v mnohem širším slova, kdy zahrnuje jakoukoli škodu, jež je narušením osobnostních práv; v tomto významu může zahrnovat takové újmy způsobené osobě, jako je urážka na cti nebo pomluva, cizoložství, křivé obvinění, neoprávněné zbavení osobní svobody a duševní útrapy. *Gray v. Wallace*, 319 S.W.2d 582.

V zákonech o odškodňování pracujících znamená „osobnostní újma“ jakoukoli škodu nebo poškození zdraví zaměstnance způsobené v důsledku nehody, nemoci nebo jinak, jež vzniká v průběhu nebo mimo jeho zaměstnání a úplně nebo částečně jej zneschopňuje. Výslyt neschopnosti nebo poškození. Zahrnuje zhoršení předchozího zranění.

Private injuries. Porušení soukromých nebo občanských práv, náležících jednotlivcům jakožto jednotlivcům.

Public injuries. Porušení práv a povinností, jež se týkají celého společenství jakožto společenství.

Real injury. Poškození způsobené jakýmkoliv aktem, kterým je dotčena čest nebo důstojnost osoby.

Relative injuries. Porušení těch práv, která má nějaká osoba ve vztahu k osobě, jež je bezprostředně postižena spáchaným nezákonným činem.

Reparable injury. Všeobecnou zásadou je, že poškození, z něhož vyplývající škoda tkví pouze ve finanční ztrátě a může být přesně a plně napravena náhradou v penězích, „je opravitelné poškození“. Protiklad k *Irreparable injury*, viz výše.

Unknown injury rule. Podle tohoto pravidla se lze vyhnout vzdání se nároků za osobní poškození na základě vzájemného pochybení, pokud strany v době podpisu dohody byly v omylu, pokud jde o existenci poškození, na rozdíl od neznámých důsledků známých škod. *LaFleur v. C. C. Pierce Co., Inc.*, et al., 398 Mass. 254, 496 N.E.2d 827.

Verbal injury. Viz *Libel*; *Slander*.

Violation of constitutional rights. „Škoda“ ve smyslu státního Tort Claims Act zahrnuje škodu způsobenou porušením ústavních práv. *Lloyd v. Borough of Stone Harbor*, 179 N. J. Super. 496, 432 A.2d 572, 580.

Injustice. Odmitání nebo odpírání spravedlnosti. V právu téměř pravidelně aplikováno na jednání, chybu nebo opomenutí soudu, na rozdíl od jednání či opomenutí jednotlivce. „Podvod“ (fraud) je klamání praktikované stranou; „nespravedlnost“ (in justice) je omyl nebo chyba soudu. Svým významem nejde o ekvivalentní výrazy, ekvivalentní nejsou ani v zákoně, který k důkazu podvodu nebo nespravedlnosti umožňuje nový proces. Podvod je vždy výsledkem úskoku a klamu; nespravedlnost může být způsobena nedbalostí, omylem nebo opomenutím soudu samého. *Silvey v. U.S.*, 7 Ct. Cl. 305, 324.

Injustum est, nisi tota lege inspecta, de una aliqua ejus particula proposita judicare vel respondere. Je nespravedlivé rozhodnout nebo odpovědět na základě kterékoli konkrétní části zákona, aniž by se prostudoval zákon celý.

In jus vocare. Povolat k soudu, předvolat, obeslat k soudu.

In kind. Téhož druhu či kategorie. Téhož druhu, třídy nebo rodu. Půjčka je vrácena „co do druhu“, není-li půjčovateli dán totožný předmět, ale předmět, který mu odpovídá a je s ním rovnocenný. Viz *Distribution in kind*; *In genere*; *Like-kind exchange*.

Inlagare. Ve starém anglickém právu obnovit k ochraně práva. Vrátit člověka z postavení mimo zákon. Protiklad k *utlagare*.

Inlagation. Obnovení k ochraně zákona. Navrácení z postavení mimo zákon.

Inlagh. Osoba stojící pod ochranou zákona; na rozdíl od *utlagh*, osoba stojící mimo zákon.

Inland. Uvnitř země, státu nebo území; ve vnitřní části zemské masy.

Ve starém anglickém právu byl výraz „inland“ (vnitrozemí) používán pro vlastnictví (demesne) (v.t.) panství; ta část, jež ležela vedle nebo nejbližší u sídla majitele panství, která byla odtud v dohledu a kterou měl majitel panství ve vlastních rukou pro podporu své rodiny a pro účely pohostinství; na rozdíl od „outland“ nebo „utland“, což byla část přenechaná nájemcům.

Inland bill of exchange. Směnka, jejíž výstavce i dlužník trvale bydlí ve stejném státě nebo ve stejné zemi. Jinak nazývaná „domácí směnka“ na rozdíl od „zahraniční směnky“. Viz *Bill*.

Inland marine insurance. Viz *Insurance*.

Inland navigation. Ve smyslu zákonů Kongresu; které se této věci týkají, znamená tento výraz plavbu ve vnitrozemských vodách (v.t.).

Inland trade. Obchod, který se zcela provozuje doma; na rozdíl od zahraničního obchodu. Viz *Commerce*.

Inland waters. Takové vody, jako jsou průplavy, jezera, řeky, vodní toky, zátoky a zálivy, uvnitř území nebo zčásti uvnitř území Spojených států, nepočítaje v to otevřené moře, i když příslušná voda se může otevírat nebo ústít do oceánu. *United States v. Steam Vessels of War*, 106 U.S. 607, 1 S. Ct. 539, 27 L. Ed. 286.

Inlantal, inlantale. Majitelem spravované pozemky nebo vnitrozemí, na rozdíl od *delantal*, neboli propachtované půdy.

Inlaughe. Sas. Ve starém anglickém právu podle zákona (*sub lege*), ve vzájemném ručení nebo ve stejném desetiletí (decennary).

Inlaw. Dát pod ochranu zákona.

In law. Ve smyslu, v úvaze nebo dedukci zákona; předpokládaný zákonem nebo odvozený ze zákona; existující podle zákona nebo s platností zákona. Viz *In fact*.

In laws. Osoby sešvagřené. Osoby spřízněné spíše manželstvím než krví; např. příbuznost rodičů manželky k manželovi.

In lecto mortali. Na smrtelném loži.

Inlet. Úzký pruh vody zabíhající do vnitrozemí nebo mezi ostrovy. *Burns v. Coastal Petroleum Co.*, Fla. App., 194 So.2d 71, 75.

In liberam elemosinam. Jakožto almužna. Takto se nazývala půda darovaná z charitativních pohnutek. Viz *Frankalmoign*.

In lieu of. Namísto něčeho; náhradou za; neznamená „dodatkem k něčemu“, „navíc“. *Glassman Const. Co. v. Baltimore Brick Co.*, 246 Md. 478, 228 A.2d 472, 474.

In limine. Na prahu; na samém začátku; předběžně. Jakýkoli návrh, ať už použitý před procesem nebo při něm, jímž se usiluje o vyloučení předjímaného předpokládaného důkazu. *Braden v. Hendricks*, Okl., 695 P.2d 1343, 1348. Viz *Motion in limine*.

In litem. Pro spor; ke sporu.

In loco. Na místě; namísto.

In loco parentis. Namísto rodiče; pověřený právy rodiče, jeho povinnostmi a odpovědností.

„Loco parentis“ existuje, jestliže nějaká osoba přebírá péči a kontrolu nad jinou osobou, jestliže neexistuje takovýto dohled ze strany přirozených rodičů této osoby a jestliže neexistuje formální soudní souhlas, takový vztah je co do charakteru dočasný a nemá se přirovnávat k adopci, která je stálá. *Griego v. Hogan*, 71 N.M. 280, 377 P.2d 953, 955.

In majorem cautelam. Pro větší bezpečnost.

In majore summa continetur minor. Ve větší částce je obsažena menší.

In malam partem. Ve špatném smyslu slova, jako mít podobu dábla.

In maleficiis voluntas spectatur, non exitus. Při špatných skutcích je nutno přihlížet k úmyslu, nikoli k výsledku.

In maleficio, rati habitio mandato comparatur. V případě přestoupení zákona je schválení rovnocenné příkazu.

Inmate. Osoba ve vězení, nápravném ústavu nebo podobně. Osoba, která trvale nebo přechodně bydlí v domě s jinou osobou, přičemž obývá jiné místnosti, avšak používá týchž dveří k vcházení do domu nebo vycházení z něho.

In maxima potentia minima licentia. V největší síle je nejmenší svoboda.

In medias res. K jádru problému; bez předmluvy nebo úvodu.

In mercibus illicitis non sit commercium. Nemá se provozovat žádný obchod s nezákonným a zakázaným zbožím.

In mercy. Být vydán na milost a nemilost znamená být odkázán na uvážlivost krále, pána nebo soudce, pokud jde o uložení pokuty nebo jiného trestu. Viz Clemency.

In misericordia. Zápis do záznamu, kde byla strana vydána na milost a nemilost, byl „*Ideo in misericordia*“ atd. Někdy znamená „*misericordia*“ být zbaven všech pokut stanovených soudem.

In mitiori sensu. V mírnějším smyslu slova; při méně přitěžujícím výkladu.

V žalobách týkajících se pomluv platilo dříve pravidlo, že pokud stejná slova připouštěla dvojí výklad, měla by se posuzovat v méně urážlivém a hanlivém smyslu, neboli *in mitiori sensu* (v mírnějším smyslu).

In modum assisae. Na způsob nebo ve formě soudního jednání. *In modum juratae*, na způsob poroty.

In mora. V prodlení; doslova ve zpoždění. V občanském právu se o vypůjčitel, který opomene nebo odmítne vrátit vypůjčenou věc včas, říká, že je *in mora*.

In mortua manu. Doslova v mrtvé ruce; majetek, který nelze zcizit, v první řadě majetek církevní. O majetku, který vlastnily náboženské společnosti, se říkalo, že byl držěn *in mortua manu* neboli v mrtvé ruce, protože řeholníci byli *civiliter mortui* (občanský mrtví).

Inn. Veřejné ubytovací zařízení. Ubytovna, v ní všichni, kdo se chovají řádně a kdo jsou s to a ochotni platit za pohostinství, jsou přijímáni, je-li pro ně ubytování, a kdo v době svého pobytu dostávají za rozumný poplatek své jídlo, ubytování a služby a pozornost, jež jsou nezbytně spojeny s použitím domu jakožto přechodného domova. Místo, kde bude přijímána veřejnost a kde bude hostům za úhradu poskytováno ubytování. Edwards v. City of Los Angeles, 48 Cal. App.2d 62, 119 P.2d 370, 373, 374. Hotel, hostinec, motel nebo útulek.

Innamium. Ve starém anglickém právu závazek.

Innavigability. V pojišťovacím právu nesplavnost, stav být nesplavným. Výraz se rovněž používá, pokud jde o stav toků, jež nejsou sdostatek široké či hluboké nebo jsou jinak nevhodné pro plavbu.

Innavigable. Pokud jde o toky, nezpůsobilé nebo nevhodné pro plavbu; nesplavný lodmi nebo plavidly. Pokud se týká plavidel v právu námořního pojištění, znamená to nevhodný pro plavbu; pravidla natolik poškozená nehodami na moři, že nejsou nadále schopna podnikat plavbu. *Srovnej* Navigable waters.

Inner barrister. Soudní úředník (při Ústředním trestním soudu) nebo králův poradce v Anglii (člen privilegované kasty právníků), který má právo vystupovat u soudu. Viz také Outer bar.

Innings. Ve starých dokumentech (záznamech) půda znovu získaná z moře vysušením a zahrazením.

Innkeeper. Hostinský. Majitel hostince, hotelu, motelu nebo ubytovny pro cestující.

Innocence. Nevina. Nedostatek viny. Viz rovněž Presumption of innocence.

Innocent. Prost viny; jednající v dobré víře a bez znalosti inkriminovaných okolností nebo vad (nedostatků) nebo námitek. Viz Not guilty.

Innocent agent. V trestním právu ten, kdo, nevědomý jakéhokoli nezákonného záměru svého vedoucího, je pouhým nástrojem vinné strany při páčení trestného činu; ten, kdo se dopustí nezákonného aktu na žádost

jiného, avšak při nedostatku pochopení nebo neznalosti inkriminovaných faktů se nevystavuje zákonné vině.

Innocent construction rule. V právu urážky na cti toto pravidlo požaduje, aby údajně nactiutračná slova, jež je možné neškodně vykládat, byla neškodně vykládána a prohlášena za nezálovatelná ze zákona. Belmonte v. Rubin, 68 Ill. App.3d 700, 25 Ill. Dec. 430, 386 N.E.2d 904.

Innocent conveyances. Odborný termín starého anglického práva upravujícího notářské provádění majetkových převodů; mělo se jím naznačit, že takové převody byly patrně provedeny nájemcem najatého pozemku bez propadnutí věci. O nich se říká, že jde o pronájem a opětovný pronájem, koupí a prodej a v případě doživotního nájmu, o smlouvu o trvalé držbě.

Innocent party. Osoba, která se nezúčastnila události, transakce apod., vědomě a záměrně.

Innocent purchaser. Kdo na základě poctivé (čestné) smlouvy či dohody koupí majetek nebo tak získá podíl, bez znalosti dostatečné k tomu, aby byl podle zákona obviněn ze znalosti, jakékoli vady zákonného titulu prodejce. Treitt v. Oregon Auto. Ins. Co, 262 Or. 549, 499 P.2d 335, 336. Osoba je „innocent purchaser“ (nevinný kupec), jestliže kupuje bez povšimnutí si nedostatku (slabosti), a to jak aktuálního nebo z toho vyplývajícího, platí dostatečně vysokou částku a jedná v dobré víře. Morehead v. Harris, 262 N.C. 330, 137 S.E.2d 174, 182, 185. Viz také Good faith purchaser.

Innocent trespass. Vstup na cizí pozemek, jehož se někdo dopustí nikoli z nedbalosti, nýbrž z nepozornosti či omylem, nebo v dobré, čestné víře, že jednal v rámci svých zákonných práv.

Innocent trespasser. Kdo vstoupí na pozemek někoho jiného nezákonně, avšak nikoli z nepozornosti a úmyslně, ale v čestném, rozumném přesvědčení o svém vlastním právu tak učinit, a odstraní odtud písek nebo jiný materiál, je „innocent trespasser“. Restatement, Second, Torts, § 164.

Innominate. V občanském právu nejmenovaný nebo neklasifikovaný; nepatřící k nějaké specifické třídě; patřící k obecné kategorii. Výraz používaný pro smlouvy, pro něž nebyla stanovena určitá nebo přesná pravidla jak se domoci nápravy, ale jen obecné jednání ve věci.

Innominate contracts. Doslova jde o „nepojmenované“ smlouvy římského práva. Jsou to smlouvy, které nejsou ani *re, verbis, literis*, ani *consensu*, nýbrž jsou určitou směsicí nebo variací dvou nebo více takových smluv. Jsou to hlavně smlouvy *permutatio, de aestimatio, precarium* a *transactio*.

In nomine Dei, Amen. Ve jménu Boha, amen. Slavnostní úvod dříve používaný v posledních vůlich a mnoha dalších dokumentech. Překlada se v současnosti často používá v poslední vůlich.

Innotescimus. Lat. Oznamujeme. Výraz dříve používaný v patentních listinách, odvozený z emfatického slova v závěru latinské formule. Byl to druh listin a soudního opisu výstavní listiny o udělení léna nebo jiných neregistrovaných dokumentů.

In novo casu, novum remedium apponendum est. V novém případě je nutné použít nový opravný prostředek.

Innoxiare. Ve starém anglickém právu očistit někoho od viny a učinit jej nevinným.

Inns of Chancery. Budovy v Londýně používané dříve jako koleje. Jmenují se tak, protože je ve starých dobách obývali úředníci, kteří studovali formulaci writů a patřili pravidelně ke kurzitorům, jež byli úředníky ekvitního soudu. Domů bylo devět — Clement's, Clifford's a Lyon's Inn; Furnival's, Thavies' a Symond's Inn; New Inn a Barnard's a Staples' Inn. Dříve bývaly jakýmisi přípravnými koleji pro studenty a mnozí do nich vstoupili před tím, než byli přijati do londýnské organizace barristerů. Sestávají hlavně ze solicitorů (advokát připravující proces, ale nevystupující u soudu) a vlastní společenstevní majetek, halu, pokoje apod., neplní však — na rozdíl od Inns of court — žádné veřejné funkce.

Inns of court. Sdružení barristerů. Jsou to určitá nezapsaná (neinkorporovaná) sdružení povahy kolejičích domů umístěných v Londýně, které jsou nadány výlučným právem jmenovat barristery, to jest potvrdit hodnost a stupeň barristera. Byly založeny pravděpodobně počátkem 14. století. Hlavními sdruženími jsou Inner Temple, Middle Temple, Lincoln's Inn a Gray's Inn. (První dvě původně patřila rytířskému řádu templářů; dvě další vévodům z Lincolnů, resp. z Gray.) Tato tělesa (sdružení) mají nyní „společnou radu právníkého vzdělávání“ (common council of legal education), pořádající přednášky a zkoušky. Sdružení (ubytovny) ekvitního soudu (Inns of Chancery), na rozdíl od předcházejících, avšak obecně uváděné společně pod obecným jménem jsou budovy známé jako „Clifford's Inn,“ „Clement's Inn,“ „New Inn,“ „Staples' Inn,“ a „Barnard's Inn.“ Byly dříve druhem kolejičích domů, v nichž se studenti učili základům práva předtím, než byli přijati do sdružení barristerů (advokátů), ale již dávno přestaly plnit tuto funkci. Sdružení barristerů (ovládaná úředníky zvanými „benchers“ — vedoucí advokáti) mají výlučné právo propůjčovat hodnost barristera, která se vyžaduje k tomu, aby bylo možno vykonávat praxi advokáta nebo právního poradce u vyšších soudů.

In nubibus. V mracích; ve stavu opuštěnosti; pod ochranou zákona. *In nubibus, in mare, in terra, vel in custodia legis*, ve vzduchu, na moři, na zemi nebo pod ochranou zákona. V případě stavu opuštěnosti se o pozůstalosti obrazně říká, že spočívá *in nubibus* nebo *in gremio legis*.

Innuendo. Toto latinské slovo (obecně překládané jako „význam“) bylo ustáleným začátkem té klauzule v prohlášení či žalobě pro pomluvu nebo urážku na cti, v níž byl vysvětlen význam údajně urážlivých slov nebo bylo upozorněno na použití jazyka přisuzovaného žalobci; tím se dostalo označení (pojmenování) celé klauzuli. Nepřímá nebo jemná implikace ve slovech nebo výrazu, obvykle hanlivých.

„Innuendo“ při obhajobě ve věci urážky na cti je prohlášení žalobce o výkladu slov, jež jsou stejně urážlivá a jejichž význam se pokusí porotu přimět převzít při procesu. Jeho funkcí je přisoudit významu slov nebo jazyka pochybný či dvojznačný smysl, který by sám o sobě nebyl žalovatelný.

Slova se rovněž používá (i když vzácněji) v jiných druhích obhajoby k tomu účelu, aby se zavedl výklad předchozího slova, obvinění nebo tvrzení. Guide Pub. Co. v. Futrell, 175 Va. 77, 7 S.E.2d 133, 138.

In nullius bonis. Mezi zbožím či majetkem nikoho; nepatřící nikomu, za takové věci byly dříve považovány nalezené poklady a zboží ze ztroskotané lodi.

In nullo est erratum. Chyby není v ničem. Název společné obhajoby, odmítající existenci omylu v protokolu nebo procesu; má povahu námitky proti právní dostatečnosti důkazů a zároveň se zmiňuje o právním problému, který z toho pro rozsudek soudu vyplývá.

In obscura voluntate manumittentis, favendum est libertati. Kde je projev vůle někoho, kdo usiluje dát otrokovi svobodu, nejasný, je třeba dát přednost svobodě.

In obscuris, inspicere solere quod verisimilius est, aut quod plerumque fieri solet. (Paulus D 50, 17, 110). V nejasných případech se obvykle přihlíží k tomu, co je pravděpodobnější anebo co se nejčastěji stává.

In obscuris, quod minimum est sequimur. V nejasných a pochybných případech sledujeme ten, který je nejméně nejasný a nejméně pochybný.

In odium spoliatoris. Při loupežném jednání; v nenávisti toho, kdo ničí, loupi a činí nepravosti.

In odium spoliatoris omnia praesumuntur. Při loupežném jednání se k tíži pachatele předpokládá všechno.

Inofficiosum. V občanském právu je „inofficious“ (nespravedlivě zkracující) v rozporu s přirozenými povinnostmi nebo náklonností. Je používáno v případě poslední vůle rodiče, který vydědil dítě bez spravedlivé příčiny, nebo dítěte, jež vydědilo rodiče; takové vydědění může být napadáno cestou *querela inofficiosi testamenti*.

Inofficious testament. Poslední vůle, která nespravedlivě zkracuje blízké dědice. Poslední vůle, která není v souladu s přirozenou náklonností zůstavitele a jeho morálními povinnostmi. Zejména však, v občanském právu, poslední vůle, která zbavuje dědice té části majetku, k níž je opravňuje zákon, a z níž nemohou být zákonně vyděděni. Závět', jež je v rozporu s přirozenou povinností rodiče, protože úplně vyděduje dítě, aniž přitom výslovně udává důvod.

Inoficiosa. Ve španělském právu všechno, co je v rozporu s povinností nebo převzatým závazkem stejně tak jako v protikladu s pietou a náklonností diktovanou přirozeností; *inofficiosum dicitur id omne quod contra pietatis officium factum est* (za „inofficiosum“ se považuje vše, co je učiněno v rozporu s povinností diktované pietou). Výraz se týká jmenovitě závětí, darů, vdovského podílu (věna) apod., lze je zrušit nebo omezit, jestliže nespravedlivě poškozují práva věřitelů nebo dědiců.

In omni actione ubi duae concurrunt restrictiones, videlicet, in rem et in personam, illa restrictio tenenda est quae magis timetur et magis ligat. V každé žalobě, v níž se sbíhají dva způsoby uspokojení pohledávky zabavením, to je *in rem* a *in personam*, je třeba vybrat ten, který je nejprísnejší a který zavazuje nejpevněji.

In omnibus. Ve všech věcech; o všech bodech. „případ srovnatelný *in omnibus*“ (ve všem).

In omnibus contractibus, sive nominatis sive innominatis, permutatio continetur. Ve všech smlouvách, at' pojmenovaných nebo nepojmenovaných, je obsažena výměna [hodnoty, tj. obnos].

In omnibus obligationibus in quibus dies non ponitur, praesenti die debetur. (Pomponius D 50, 17, 14) Ve všech závazcích, kde není stanoven den splatnosti, je dluh splatný ihned; odpovědnost vzniká okamžitě.

In omnibus [fere] poenalibus judiciis, et aetati et imprudentiae succurritur. Téměř ve všech rozsudcích v trestních věcech se upřednostňuje nedospělost a duševní slabost.

In omnibus quidem, maxime tamen in jure, aequitas spectanda sit. (Paulus D 50, 17, 90) Ve všem, hlavně však v právu, je třeba přihlížet ke slušnosti a spravedlnosti.

In omni re nascitur res quae ipsam rem exterminat. Ve všech věcech vzniká věc, která ničí věc samu. Věc obsahuje prvek své vlastní destrukce.

Inops consilii. Lat. Nemající právního zástupce; bez právního poradce. Výraz používaný při jednání nebo stavu, při němž někdo vystupuje bez právní porady, jako zůstavitel koncipující svou poslední vůli.

Inordinatus. Osoba nezanechavší závět.

In pacato solo. V zemi, která je pokojná (v klidných poměrech; není ve válce).

In pace Dei et regis. V míru Boha a krále. Formální slova ve starých odvoláních týkajících se vraždy.

In pais. Tato fráze použitá pro zákonnou transakci (převod) znamená zejména, že se transakce uskutečnila bez právního řízení. Proto se o vdově uvádělo, že předložila žádost o svůj vdovský podíl *in pais*, jestliže o něj jednoduše požádala dědice bez úředního výnosu (soudního příkazu, writu). Proto jsou převody (cese) rozděleny na ty, jež jsou na základě zápisu (protokolu), a ty, jež jsou *in pais*. V některých případech však stojí „záležitosti *in pais*“ v protikladu nejen k „záležitostem zápisu“ (matters of record), ale také k „záležitostem psaným“ (matters in writing), tj. právním listinám, kde překážka uplatnění žalobního nároku na základě právní listiny se rozlišuje od překážky uplatnění žalobního nároku cestou *in pais*. Viz také Pais.

In pais, estoppel. Překážka uplatnění žalobního nároku, která nevznikla z právní listiny nebo zápisu či písemné smlouvy. Doktrína je taková, že osoba může být vyloučena svým činem nebo chováním či mlčením, jestliže je její povinností promluvit, z prosazování práva, jež by jinak bývala měla. Marshall v. Wilso, 175 Or. 506, 154 P.2d 547, 551. Následek dobrovolného chování strany, při němž je vyloučena z uplatňování práv vůči jiné osobě, která se v dobré víře spoléhala na takové chování a která proto musela změnit své postavení k horšímu a která nabývá určitá odpovídající práva na majetek nebo smlouvu. Oswego Falls Corporation v. City of Fulton, 148 Misc. 170, 265 N.Y.S. 436.

Prvky nebo základy „estoppel in pais“ zahrnují připuštění, prohlášení nebo akt neslučitelný s požadavkem, který je později uplatňován, National Match Co. v. Empire Storage & Ice Co., 227 Mo. App. 1115, 58 S.W.2d 797; změna postoje ke ztrátě nebo škodě postižující stranu vznášející požadavek na vyloučení námitky nepravdivosti vlastního tvrzení, na jehož pravdivost druhý účastník spoléhal (estoppel), Malloy v. City of Chicago, 369 Ill. 97, 15 N.E.2d 861, 865; okolnosti toho druhu, že strana ztratí právo vyloučení námitky nepravdivosti věděla nebo měla vědět o faktech, že jsou

jiná, nebo předstírala znalost faktů, jež neznala; falešný výklad nebo utajování materiálních faktů, Pickens v. Maryland Casualty Co., 141 Neb. 105, 2 N.W.2d 593, 596; podnět ke změně postoje; záměr, aby falešný výklad nebo utajování zapůsobily, Peterson v. City of Parsons, 139 Kan. 701, 33 P.2d 715, 720; znalost faktů stranou, která má ztratit právo vyloučení námitky nepravdivosti; nedostatek znalostí nebo prostředků znalosti strany požadující vyloučení námitky nepravdivosti, Sinclair Refining Co. v. Jenkins Petroleum Process Co., C.C.A. Me., 99 F.2d 9, 13, 14; oklamání jedné osoby druhou k její újmě nebo škodě, Current News Features v. Pulitzer Pub. Co., C.C.A. Mo., 81 F.2d 288, 292; újma nebo ztráta nebo škoda způsobená straně požadující vyloučení námitky nepravdivosti, City of St. Louis v. Mississippi River Fuel Corporation, D. C. Mo., 57 F. Supp. 549, 554; spoléhání jedné strany na důvěru vzbuzenou jinou stranou, Strand v. State, 16 Wash.2d 107, 132 P.2d 1011, 1016.

Viz také Equitable estoppel.

In paper. Ve starém anglickém právu termín původně používaný pro jednání ve věci ještě před pořízením zápisu (protokolu). Pravděpodobně se používal proto, že protokol byl vždy na pergamenu. Protějšek k výrazu „on record“.

In pari causa. Ve stejném postavení. Při stejné vině nebo stejném provinění; stejně zasluhující trest nebo trestný. Obhajoba common law, která zakazovala žalobci podat žalobu, jestliže byl účastníkem smlouvy nebo tajné dohody, která vedla k porušení práva ve věci. Jakožto všeobecné pravidlo obhajoba *in pari delicto* není uznávána v antitrustových (protimonopolních) zákech. Viz také Unclean hands doctrine.

In pari causa possessor potior haberi debet. Ve stejném postavení má být dána přednost držiteli.

In pari delicto. Při stejné vině; při stejném protiprávním jednání; stejně trestuhodný nebo trestný; v případě stejné viny nebo provinění. Osoba, která je *in pari delicto* s jinou osobou se liší od *particeps crimini* v tom, že první výraz vždy zahrnuje termín druhý, druhý však ne vždy zahrnuje první.

In pari delicto potior est conditio possidentis [defendentis]. Při stejném protiprávním jednání je postavení žalovaného držitele výhodnější. Kde se na zavinění podílí každá strana rovným dílem, dává zákon přednost tomu, kdo je současně držitelem. Kde je vina vzájemná, ponechá právo případ tak, jak jej sledá.

In pari materia. Ve stejné záležitosti, ve stejné věci. Zákony „in pari materia“ jsou ty, jež se týkají téže osoby nebo věci nebo mají společný účel. Undercoffer v. L. C. Robinson & Sons, Inc., 111 Ga. App. 411 S.E.2d 847, 849. Jako výkladové pravidlo to znamená, že zákony, které se týkají téže věci, mají být vykládány a aplikovány společně tak, aby bylo možné záměr zákonodárce dedukovat z celku právní úpravy; platí jedině tehdy, je-li určitý zákon nejasný. Kimes v. Bechtold, W. Va., 342 S.E.2d 147, 150.

In patiendo. Snášející něco; dovolující nebo připouštějící.

In pectore iudicis. V hrudi soudce. Výraz týkající se rozsudku před tím, než je vynesen.

In pejorem partem. V nehorší části; na nehorší straně.

Inpeny and outpeny. Ve starém anglickém právu obvyklá platba jedné pence při vstupu do najaté nemovitosti a při výstupu z ní (*pro exitu de tenura, et pro ingressu*).

In perpetuum rei memoriam. Na věčnou památku věci (události); pro zachování záznamu o věci. Týká se uložení svědeckví.

In perpetuity. Nekonečné trvání; trvajících; navěky.

In perpetuum rei testimonium. Na věčné svědectví o věci (události); za účelem rozhodnout a vyřešit věc jednou provždy.

In person. Osobně. O straně, žalobci nebo žalovaném, která adresuje soudu stížnost, žádá po něm dokument nebo nový proces, nebo vystoupí (před soudem), aby vedla svou při před soudem sama, namísto toho, aby ji vedla prostřednictvím advokáta nebo právního poradce, se říká, že jedná a dostavila se *in person*. Viz Pro se.

In personam. Proti osobě. Žaloba usilující o vydání rozsudku proti osobě, zahrnující její osobní práva a založená na osobní jurisdikci, na rozdíl od rozsudku proti majetku (tj. in rem). Typ pravomoci nebo soudní jurisdikce, jež může soud získat nad samotným obžalovaným na rozdíl jurisdikce nad jeho majetkem. Viz také In personam jurisdiction; In rem; Jurisdiction in personam.

In personam actio est, qua cum eo agimus qui obligatus est nobis ad faciendum aliquid vel dandum. Žaloba *in personam* je taková, při níž žalujeme toho, kdo má vůči nám závazek něco udělat nebo něco dát.

In personam jurisdiction. Pravomoc, kterou má soud nad samým žalovaným v protikladu k pravomoci soudu nad podílem žalovaného na majetku (quasi in rem) nebo pravomoc nad samým majetkem (in rem). Soud, který nedisponuje osobní jurisdikcí, nemá pravomoc vydat rozsudek in personam. Pennoyer v. Neff, 95 U.S. 714, 24 L. Ed. 565. Viz také In rem; Jurisdiction in personam.

In pios usus. Ke zbožným účelům; k náboženským účelům. 2 Bl. Comm. 505.

In plena vita. Při plném životě.

In pleno comitatu. Při plném obsazení soudu hrabství. 3 Bl. Comm. 36.

In pleno lumine. Veřejně; za obecné známosti; na dením světle.

In poenalibus causis benignius interpretandum est. (Paulus D 50, 17, 155, 2.) V trestních věcech je třeba se přiklonit k mírnějšímu výkladu (zákonu); zákon se má vykládat s větší shovívavostí.

In posse. V možnosti; nikoli skutečně existující. Viz In esse.

In potestate parentis. V rodičovské moci; v moci rodiče. 2 Bl. Comm. 498.

In praemissorum fide. Při potvrzení nebo osvědčení této právní záležitosti. Notářský výraz.

In praeparatoriis ad iudicium favetur actori. Ve věcech předcházejících rozsudku má přednost žalobce.

In praesenti. V přítomnosti. 2 Bl. Comm. 166. Používáno v opaku *in futuro* (v budoucnosti). Van Wyck v. Knevals, 106 U.S. 360, 1 S. Ct. 336, 27 L. Ed. 201.

In praesentia majoris potestatis, minor potestas cessat. V přítomnosti vyšší moci přestává nižší moc. Nižší pravomoc splývá s vyšší.

In prender. L. Fr. Při braní. Výraz používaný u takových nehmotných pozůstalostí, jež může strana, která na ně má právo, převzít pro sebe; např. právo něco společně užívat. 3 Bl. Comm. 15. Viz In render.

In pretio emptionis et venditionis, naturaliter licet contrahentibus se circumvenire. (Ulpianus D 4, 4, 16, 4) Při jednání o cenu v kupní smlouvě, je smluvním stranám přirozeně dovoleno, aby se podváděly.

In primis. Na prvním místě. Výraz používaný při diskusi.

In principio. Na počátku.

In promptu. Ve stavu pohotovosti; po ruce. Obvykle se píše impromptu.

In propria causa nemo iudex. Nikdo nemůže (nemá) být soudcem ve své vlastní věci.

In propria persona. Osobně; sám osobně. Dříve bývalo pravidlem při obhajobě, že obhajoby před soudní pravomocí musí být přednášeny *in propria persona*, protože pokud by byly přednášeny právním zástupcem, připoštějí pravomoc, poněvadž obhájce je úředníkem soudu, a předpokládá se o něm, že povede obhajobu, pokud získá souhlas, který připouští soudní pravomoc. Viz Pro se.

Inquest. Soudní vyšetřování. Ohledání mrtvolvy soudním ohledačem nebo lékařem, někdy s pomocí poroty, mající zjistit způsob smrti kohokoli, kdo byl usmrčen nebo zemřel náhle za neobvyklých nebo podezřelých okolností, nebo násilnou smrtí či v době, kdy byl ve vězení.

Orgán jmenovaný zákonem k vyšetření určitých věcí. Velká porota je někdy nazývána „grand inquest“. Soudní vyšetřování porotou svolanou k tomu účelu se nazývá „inquest“. Také její závěry po vyšetřování se nazývají „inquest“.

Viz také Inquisition.

Coroner's inquest. Viz Coroner.

Inquest, arrest of. Viz Arrest.

Inquest jury. Viz Jury.

Inquest of office. Ve staré anglické praxi vyšetřování vedené královým (nebo královním) úředníkem, jeho správním nebo policejním úředníkem (šerifem), soudním ohledavatelem nebo správcem majetku připadajícího státu, *virtute officii*, nebo writem poslaným jim pro tento účel, nebo zvláště jmenovanými zmocněnci, jež se týká jakékoli záležitosti opravňující krále k držbě pozemků nebo propachtovaných objektů, zboží nebo nemovitostí; přičemž má být zkoumáno, zda králův doživotní pachtýř zemřel jako vlastník, čímž by nárok na navrácení majetku původnímu majiteli vznikl králi; zda A., který převzal okamžitě korunu, zemřel bez dědice, v kterémžto případě patří pozemek králi, jelikož připadl zpět státu (panovníkovi) (escheat); zda B. má být odsouzen k smrti a ztrátě občanských práv pro velezradu, přičemž jeho nemovitý majetek je zkonfiskován ve prospěch Koruny; zda C., který koupil půdu (nemovitost), je cizinec, což je další důvod ke konfiskaci, atd. 3 Bl. Comm. 258. Tato *inquest of office* (úřední vyšetřování) byla velice častá při pokračující vojenské držbě; a byla zákonem zamýšlena jakožto autentické prostředky, jež měly poskytnout králi právo slavnostním zápisem (registrací). Id. 258.

259. Někdy se jednoduše říkalo „office“ (úřad), jako např. ve výrazu „office found“ (v.t.). Atlantic & P. R. Co. v. Mingus, 165 U.S. 413, 17 S. Ct. 348, 41 L. Ed. 770.

Inquilinus. Nájemník (typ závislého sedláka v pozdní římské říši i za feudalismu). V římském právu nájemník; kdo najme a obývá dům někoho jiného; zejména však nájemník najatého domu ve městě, na rozdíl od *colonus*, nájemce domu nebo nemovitého majetku na venkově.

Inquirendo. Pravomoc zahájit vyšetřování týkající se zájmů Koruny, poskytnutá nějaké úřední osobě.

Inquiry court. Viz Court of inquiry; Inquest.

Inquiry notice. Informace, kterou je pověřena osoba, již ze zákona vyplývá povinnost provést nezbytné vyšetřování; informace, kterou by takové vyšetřování odhalilo, je přičítána této osobě.

Inquiry, writ of. Writ common law (nyní obsoletní), o nějž žádá žalobce v případě, kdy žalovaný nechal soudní řízení probíhat, aniž by se k němu dostavil a v němž byl obecně vyneseno prozatímní rozsudek pro škody, kdy škody nebylo možno vyčíslit. Byl adresován šerifovi, v jehož působnosti se nachází místo činu, a nařizoval mu, aby s pomocí 12členné poroty vyšetřil rozsah škod. Šerif poté projednal věc u svého soudu a soudou byla vždy navržena nějaká částka. Vyšetřování však pouze informovalo soud, který mohl, rozhodl-li tak, ve všech případech stanovit výši škod a na základě toho vyslovit konečný rozsudek.

Inquisitio. Zjišťování; vyhledávání; typ trestního řízení, které je zahájováno z iniciativy státního orgánu bez ohledu na vůli poškozeného. Ve starém anglickém právu vyšetřování nebo výslech. *Inquisitio post mortem*, vyšetřování po smrti. Úřední vyšetřování prováděné v době pokračující vojenské držby ve věci smrti kohokoli z králových pachtýřů, kterým se zjišťuje, jakou půdu zemřelý držel, kdo byl jeho dědicem a jaký byl jeho věk, s cílem dát králi právo k sňatku, poručenství, pomoci, prvotní pozemkové držbě nebo jiným výhodám, jak to mohou ukázat okolnosti případu. 3 Bl. Comm. 258. *Inquisitio patriae*, zkoumání země; běžná porota, na rozdíl od velké poroty.

Inquisition. Vyšetřování, soudní vyšetřování; zvláště vyšetřování určitých faktů, podnikané šerifem společně s porotou, kterou pro daný účel ustanoví. Doklad, na němž je zaznamenáno jejich rozhodnutí, se rovněž nazývá inquisition. Ve svém širším smyslu slovo „inquisition“ zahrnuje jakékoli soudní vyšetřování. Viz Inquest.

Inquisition after death. Viz Inquest; Inquisitio.

Inquisitor. Označení šerifů, úředních ohledačů *super visum corporis* apod., kteří mají pravomoc vyšetřovat určité záležitosti.

V církevním právu označení toho, kdo je oprávněn vyšetřovat případy kacířství apod. a trestat je. Soudce.

In quo quis delinquit, in eo de jure est puniendus. Za to, čeho se kdo dopustí, má být podle práva potrestán. Trest má mít vztah k povaze porušení norem trestního práva.

In re. V záležitosti; ve věci týkající se něčeho; týkající se, ve vztahu k. Toto je obvyklá metoda opravňující zahájit a vést soudní řízení, v němž nejsou protistrany, ale pouze nějaké *res* (věci), v nichž je třeba rozhodnout, jako konkursní podstata, nemovitost u pozůstalostního soudu, navržená veřejná dálnice, atd. Někdy se tak také

označuje řízení, v němž jedna strana podává žádost svým vlastním jménem, taková řízení se však častěji označují „*Ex parte*...“ (ve věci...).

In rebus. (Lat.) V záležitostech, případech.

In rebus manifestis, errat qui auctoritates legum allegat; quia perspicua vera non sunt probanda. V jasných případech se dopouští omylu ten, kdo cituje právní autority; neboť zřejmé pravdy se nemusejí dokazovat. Používá se v případech, které jsou příliš jasné, než aby vyžadovaly podporu autority; „protože“, uvádí se v záznamech, „ten, kdo se snaží je prokazovat, je zatemňuje“.

In rebus quae sunt favorabilia animae, quamvis sunt damnosa rebus, fiat aliquando extensio statuti. Ve věcech, jež jsou příznivé duchu, i když škodí věcem, se někdy musí zákon vyložit šíře.

In re communi melior est conditio prohibentis. Je-li věc ve spoluvlastnictví, má postavení zakazujícího (spoluvlastníka) větší váhu (s dispozicí musí souhlasit všichni, i vlastník nejmenšího ideálního dílu může dispozicí zmařit). Jinými slovy, kterýkoli spoluvlastník má právo veta vůči aktům druhého. Gulf Refining Co. of Louisiana v. Carroll, 145 La. 299, 82 So. 277, 279.

In re communi neminem dominorum jure facere quicquam, invito altero, posse. (Papianus D 10, 3, 28.) Žádný ze spoluvlastníků věci nemůže proti vůli druhého po právu nějak s věcí nakládat. Jinými slovy, každý spoluvlastník má právo veta vůči jednání druhého.

In re communi potior est conditio prohibentis. (Liber Sextus 5, 13, 56.) Je-li věc ve spoluvlastnictví, má postavení zakazujícího (spoluvlastníka) větší váhu (s dispozicí musí souhlasit všichni, i vlastník nejmenšího ideálního dílu může dispozicí zmařit).

In re dubia, benigniorem interpretationem sequi, non minus justius est quam tutius. V pochybné věci držet se liberálnějšího výkladu není méně spravedlivé než se přidržovat bezpečnějšího kursu.

In re dubia, magis inficiatio quam affirmatio intelligenda. V pochybné záležitosti je nutno chápat [nebo zohledňovat] spíše zápornou odpověď nebo negativní vyjádření než odpověď kladnou.

In regard to. Týkající se čeho; s ohledem na; se zřetelem k. Hart v. Hart, 181 Iowa 527, 164 N.W. 849, 850.

In re lupanari, testes lupanares admittentur. V záležitosti týkající se nevěstince mohou i nevěstky svědčit.

In rem. Do věci; proti věci, *actio in rem* = věcná žaloba. Odborný výraz používaný k označení jednání nebo žaloby zahájené proti věci, v protikladu k osobním žalobám, o nichž se říká, že jsou *in personam*. Soudní řízení „*in rem*“ zahrnuje jakoukoli žalobu podanou proti osobě, kde hlavním cílem řízení je určit titul nebo ovlivnit zájmy na určitém majetku, nalézajícím se na území, nad nímž má soud jurisdikci. ReMine ex rel. Liley v. District Court for City and County of Denver, Colo., 709 P.2d 1379, 1382. Je pravda, že v přísném slova smyslu je řízení *in rem* řízením, jež je vedeno přímo proti majetku, a jeho předmětem je dispozice s majetkem, bez ohledu na právní titul jednotlivých navrhovatelů; v širším a všeobecnějším smyslu slova jsou požadavky uplatňovány v žalobách mezi stranami, kde jde o to, zmocnit se majetku, který vlastní, či nějaké jeho části a disponovat jím. Takové jsou kauzy zahájené zabavením majetku

dlužníků, nebo zahájené k rozdělení nemovitosti, prohlášení hypotéky za propadlou nebo exekuční výkon zadržovacího práva. Pennoyer v. Neff, 95 U.S. 714, 24 L. Ed. 565. V přesném slova smyslu je jednání „*in rem*“ takové, jež je vedeno přímo proti majetku, nebo takové, jež je zahájeno za účelem vynucení práva k věci samé.

Žaloby, v nichž se na soudu žádá, aby získal kontrolu nad věcí či předmětem, a v nichž je nárok přisouzen, pokud jde o předmět, takže zavazuje celý svět a ne pouze strany řízení. *Flesh v. Circle City Excavating & Rental Corp.*, 137 Ind. App. 695, 210 N.E.2d 865.

Viz také *In personam*; *In rem jurisdiction*; *Quasi in rem jurisdiction*.

Judgment in rem. Viz toto heslo.

Quasi in rem. Výraz používaný v řízeních, která nejsou striktně a čistě *in rem* (ve věci), ale směřují proti žalovanému osobně, ačkoli skutečným cílem je zabývat se určitým majetkem nebo podřídit majetek zrušení uplatňovaných nároků; například zabavení majetku cizince, nebo jednání s cílem prohlásit hypotéku za propadlou, odstranit pochybnosti o tom, komu náleží právní titul nebo uskutečnit rozdělení. *Freeman v. Alderson*, 119 U.S. 185, 7 S. Ct. 165, 30 L. Ed 372. Žaloba, v níž je základem jurisdikce podíl žalovaného na majetku, nemovitém nebo movitém, jež je v pravomoci soudu, na rozdíl od pravomoci *in rem*, při níž vykonává soud moc nad samotným majetkem, ne pouze nad zájmem žalovaného na něm.

In rem actio est per quam rem nostram quae ab alio possidetur petimus, et semper adversus eum est qui rem possidet. Věcná žaloba (*in rem*) je ta, v níž usilujeme o svůj majetek, který je v držení někoho jiného, a je vždy proti tomu, kdo majetek drží.

In rem jurisdiction. Týká se žaloby, jež je vedena přímo proti majetku žalovaného. Výraz nemůže být v protikladu k osobní pravomoci (jurisdikci *in personam*). Pravomoc nad věcí, kterou má soud, jež umožňuje věc zabavit a mít ji v držení pro nějaký zákonný účel; např. loď, na níž byla nalezena narkotika. *Calero Toledo v. Pearson Yacht Leasing Co.*, 416 U.S. 663, 94 S. Ct. 2080, 40 L. Ed.2d 452, Viz také *Jurisdiction in rem*; *Jurisdiction quasi in rem*.

In rem mortgage. Zabavení pro nezaplacený hypoteční dluh je svou povahou řízením ve věci (*in rem*), ale přibližuje se více žalobě *quasi in rem*, protože s míří k získání práv hypotekárního věřitele, jakož i všech ostatních.

In render. O věci se říká, že leží *in render*, jestliže musí být splacena nebo poskytnuta nájemníkem; jakožto nájemné. Říká se, že leží *in prender*, spočívá-li v právu pána nebo jiné osoby něco vzít. Viz *In prender*.

In re pari potiore causam esse prohibentis constat. Ve věci sdílené rovným dílem [několika] je jasné, že strana odmítající [dovolit její použití] má lepší postavení. Princip partnerství, v němž má jeden partner právo vzít zpět svůj souhlas s jednáním svého spolupartnera.

In re propria iniquum admodum est alicui licentiam tribuere sententiae. Je mimořádně nespravedlivé, má-li být někdo soudcem ve své vlastní věci.

In re publica maxime conservanda sunt jura belli. Stát musí zvláště úzkostlivě zachovávat práva válečná.

In rerum natura. V podstatě věci; v povaze věci; ve sféře skutečnosti; existující. V dilatární (odkladné) od-

povědi na žalobu tvrzení, že žalobce není *in rerum natura*, je rovnocenné tvrzení, že jmenovaná osoba je fiktivní. 3 Bl. Comm. 301.

In respect of decedent. Viz *Income in respect of decedent*.

In restitutionem, non in poenam haeres succedit. Dědic dědí restituci, nikoli trest. Dědic může být přinucen restituovat částky nezákonně přivlastněné předmětem, není však odpovědný trestně.

In restitutionibus benignissima interpretatio facienda est. V restitucích je třeba připustit nejlaskavější (nejmírnější) výklad.

Inroll. Forma „enroll“ (registrace, zápis) používaná ve starých knihách. Viz *Enroll*.

Inrollment. Viz *Enrollment*.

I.N.S. Immigration and Naturalization Service (Imigrační a naturalizační služba).

Insane delusion. „Nepříčetnost“ je označením narušené mysli, která si představuje existenci faktů, jež nelze prokázat a jimž nelze věřit, na nichž lpí proti všem důkazům a argumentům svědčícím o opaku, a která nelze žádnou rozumnou hypotézou zdůvodnit. *In re Nigro's Estate*, 243 Cal. App.2d 152, 52 Cal. Rptr. 128, 133.

Insanity. Duševní choroba; nepříčetnost. Termín je spíše sociální a právní než lékařský a označuje stav, který činí postiženou osobu neschopnou požívat svobody jednání s ohledem na nespolehlivost jejího chování s průvodním nebezpečím pro ni samu a ostatní. Výraz je více či méně synonymem duševní choroby či psychózy. V právu se výraz používá k označení toho stupně duševní choroby, jež nejuje zákonnou odpovědnost nebo schopnost jednotlivce.

Nepříčetnost jako obhajoba v trestních věcech (Insanity as Defense to Crime). Existují různé testy, používané soudy k určení trestní odpovědnosti nebo jejího nedostatku v případě obžalovaného, který tvrdí v obhajobě, že byl v době trestného činu nepříčetný. Často užívaný test, jak je uveden v odstavci 4.01 Model Penal Code, je tento: „Osoba není odpovědná za trestné chování, jestliže v době takového chování v důsledku duševní choroby nebo defektu postrádá podstatné schopnosti, ať už k tomu, aby si uvědomila zločinnost (protiprávnost) svého chování nebo přizpůsobila své chování požadavkům zákona.“ Podle tohoto testu musí existovat dostatečná příčinná souvislost mezi duševní chorobou či defektem obžalovaného a jeho neschopností kontrolovat své chování. U.S. v. Jackson, 553 F.2d 109, 113, 179 U.S. App. D. C. 375. Tento test, jak to definoval American Law Institute, byl přijat (mnohdy s malými obměnami) řadou států a také většinou federálních soudů. Viz 18 U.S.C.A. § 4241.

Jestliže má obžalovaný v úmyslu spoléhat na obhajobu pomocí nepříčetnosti v době údajného trestného činu, je povinen uvědomit státního zástupce o tomto záměru. Fed. R. Crim. P. 12.2.; 18 U.S.C.A. § 4242.

Je pozitivní (affirmative) obhajobou při trestním stíhání podle jakéhokoli federálního zákona, že v době, kdy se dopustil činů zakládajících trestný čin, byl obžalovaný v důsledku vážné duševní choroby nebo defektu neschopen zhodnotit podstatu a kvalitu nebo protiprávnost svých činů. Duševní choroba nebo defekt jinak není trestným činem. 18 U.S.C.A. § 17(a), 4241.

V některých státech, je-li obhajoba založena na nepřičetnosti, důkazní břemeno, že obžalovaný je mentálně zdravý, je na prokuratuře, zatímco v ostatních leží důkazní břemeno na obhajobě, aby dokázala, že je obžalovaný nepřičetný. Ve federálních trestních věcech leží na obžalovaném důkazní břemeno, aby potvrdil obhajobu založenou na nepřičetnosti jasným a přesvědčivým důkazem. 18 U.S.C.A. § 17.

Viz také Automatism; Diminished responsibility doctrine; Durham rule; Irresistible impulse; M'Naghten Rule and Right and wrong test, pro různé další testy používané soudy k určení trestní odpovědnosti obžalovaného, který se hájí z důvodu nepřičetnosti. Viz také Competency; Incompetency; Insane delusion; Lucid interval; Lunacy; Melancholia; Sanity hearing; Substantial capacity test; Uncontrollable impulse.

Duševní choroba jako faktor, který má vliv na právní způsobilost (Insanity as Affecting Capacity). Schopnost pořídit poslední vůli v sobě zahrnuje rozumné chápání zůstavitelova majetku, jeho rozsahu a jednotlivých položek a povahy aktu, který se chystá vykonat, spolu s jasným pochopením a cílem způsobu jeho rozdělení a osob, jež jej mají přijmout. Jestliže se mu toho nedostává, není zůstavitel duševně způsobilý. Přítomnost duševních preludů (halucinací) není slučitelná se schopností pořídit závět, pokud jsou takové povahy, že o nich nelze rozumně předpokládat, že neovlivnily dispozice učiněné v závěti; totéž platí, pokud jde o různé formy monomanie a všech druhů výstřednosti a osobní idiosyncrasie. Avšak imbecilita, senilní demence a všechny formy systemizované mánie, jež ovlivňují chápání a úsudek obvykle činí osobu nezpůsobilou pořídit platnou závět. K tomu, aby bylo možné dát právní formu „senilní demenci“, jež činí někoho neschopným pořídit závět, musí dojít k takovému selhání (poruše) mysli, jež připravuje zůstavitele o rozumné jednání. Viz také Capacity.

Jako důvod zrušení nebo anulování smlouvy nebo transakce neznamená duševní choroba úplné zbavení rozumu, ale neschopnost — na základě defektu vnímání, paměti a úsudku — učinit příslušný úkon nebo pochopit jeho podstatu a důsledky. Duševní porucha musela do nějakého specifického kontraktu nebo převodu vstoupit a ovlivnit je; musí být zřejmé, že smlouva nebyla aktem svobodné a ničím nerušené mysli a že s ohledem na narušený stav mysli osoba přistoupila ke smlouvě a učinila transakci, kterou by bývala neučinila, kdyby vládla rozumem.

Většina zákonů umožňuje zrušení manželství pro duševní chorobu. Duševní choroba postačující ke zdůvodnění zrušení manželství je taková, jež učiní stranu neschopnou vyslovit souhlas s manželskou smlouvou. Duševní choroba je rovněž podle zákonů většiny států, pokud je postačující co do stupně, příp. nebo trvání, důvodem k rozvodu. Obecně též stupeň duševní schopnosti, který umožňuje člověku učinit platný úkon nebo sepsat platnou závět, je postačující k tomu, aby jí bylo umožněno manželství.

Pokud jde o důvod omezení osobní svobody nějaké osoby (tj. příkaz k nucenému léčení), může být obecně řečeno, že forma duševní choroby, jíž osoba trpí, musí být taková, že její chování je celkově zdrojem nebezpečí pro ni samu nebo jiné; tato otázka je do značné míry upravena zákonem, a na mnoha místech zákon dovoluje omezit osoby, jejichž duševní choroba se sama najevoje v sebevražedné nebo jinak destruktivní má-

nii, jež však nejsou schopny starat se samy o sebe a o svůj majetek nebo které jsou prostě vhodnými subjekty pro léčení v nemocnicích a jiných ústavech, speciálně určených péči o takové pacienty. Viz Commitment.

Aby duševní choroba opravňovala ke jmenování poručníka nebo opatrovníka, musí jít o takovou ztrátu rozumu a úsudku, při níž je osoba neschopná chápat a jednat s uvážeností v obyčejných záležitostech života; nedostatek postačující duševní schopnosti vyřizovat běžné věci a pečovat a spravovat svůj majetek a záležitosti.

Duševní choroba jako forma obhajoby proti omezení osobní svobody je prakticky stejná jako při ustanovování poručníka. Na jedné straně nezahrnuje pouhou slabost mysli s výjimkou imbecility. Znamená takový stupeň poruchy, která činí subjekt neschopným chápat specifické záležitosti a jeho práva a opatření ve vztahu k nim a neschopným podniknout uvážlivou a rozumnou akci. Doba duševního zdraví (zdravého rozumu) požadovaná pro to, aby zákon mohl začít fungovat je taková, aby umožnila straně přezkoumat své záležitosti a podat žalobu, a je pro porotu.

Existuje ještě několik dalších zákonných práv nebo vztahů, do nichž vstupuje otázka duševní choroby, jako je např. schopnost svědka nebo voliče; ta se však řídí podle těchto obecných zásad. Testem je schopnost chápat a hodnotit podstatu specifického aktu a uplatnit inteligenci při něm. Svědek musí chápat podstatu a účel přísahy a mít dostatek inteligence a paměti nacházet správnou souvislost mezi fakty v rámci svých znalostí. Podobně musí volič chápat podstatu aktu, který má být vykonán, a musí být s to provést rozumný výběr kandidátů. Ani v jednom z obou případů není výstřednost, slaboduchost, jež nedosahuje imbecility, nebo duševní halucinace, jež neovlivňují projednávání záležitostí, důvodem k prohlášení osoby za nezpůsobilou (k danému úkonu). District of Columbia v. Armes, 107 U.S. 519, 2 S. Ct. 840, 27 L. Ed. 618.

Insanus est qui, abjecta ratione, omnia cum impetu et furore facit. Duševně chorý (nepříčetný) je ten, kdo v případě, že byl dán stranou rozum, dělá všechno s násilím a vztekem.

In satisfactionibus non permittitur amplius fieri quam semel factum est. Při zaplacení (plnění dluhu) nesmí být přijato více než bylo přijato jednou provždy.

Inscribed. Uvedený (např. jménem) na listině nebo v rejstříku. Druh státních obligací, jako např. Series E, jejichž výkazy uchovává Federal Reserve Bank a nikoli ministerstvo financí.

Inscribere. Lat. V kontinentálním právu podepsat se pod žalobu. Zavázat se, v případě, že nelze prokázat obvinění, podstoupit též trest, který by býval podstoupil obžalovaný, kdyby byl shledán vinným.

Inscriptio. Lat. V kontinentálním právu písemná žaloba, v níž se žalobce zavazuje, že odpývá trest přiměřený žalovanému trestnému činu, pokud bude obžalovaný schopen očistit se od obvinění.

Inscription. V usvědčujícím materiálu cokoli napsaného nebo vyrytého na kovovou nebo jinou pevnou látku (materiál) pro zamýšlenou velkou trvanlivost; jako např. na náhrobním kameni, sloupu, pamětní desce, medaili, prstenu apod.

Zápis hypotéky, zadržovacího práva nebo jiného dokumentu v jeho plném znění v knize veřejných záznamů; odpovídá „záznamu“ či „registraci“.

V kontinentálním právu prohlášení, kterým se osoba slavnostně obviňuje někoho ze zločinu zavazuje, že prokáže-li se, že její obvinění bylo bezdůvodné, podstoupí stejný trest, jaký by byl obviněnému uložen, jestliže by jej soud shledal vinným.

Inscriptiones. Jméno dané ve starém anglickém právu jakémukoli psanému dokumentu, kterým bylo něco poskytnuto.

Insecure. Nikoli bezpečný a nebezpečný. Nikoli bezpečný nebo zajištěný; nikoli jistý. Snížení nebo ztráta bezpečnosti. Viz Acceleration clause; Insecurity clause.

Insecurity clause. Ustanovení ve smlouvě, jež umožňuje věřiteli prohlásit splatným celý dluh, je-li dobrý důvod předpokládat, že dlužník nemůže nebo nechce platit. Viz také Acceleration clause.

In separali. Ve vylučném (osobním) vlastnictví.

Insider. Zsvěcená osoba. Se zřetelem k federálním předpisům o koupi a prodeji akcií (cenných papírů) se týká kohokoli, kdo má znalosti o skutečnostech, jež nejsou k dispozici veřejnosti (např. úředníci, ředitelé, klíčoví zaměstnanci, příbuzní). 15 U.S.C.A. § 78p(a). Zsvěcená osoba je odpovědná za obchodování s akciemi mezi zsvěcenými osobami, podle oddílu 10(b) Securities Exchange Act z roku 1934 a pravidla SEC 10b-5 jenom tam, kde se jí nezveřejní důležité neveřejné informace před obchodováním s nimi a získá tak tajný zisk. Dirks v. S.E.C., 463 U.S. 646, 103 S. Ct. 3255, 77 L. Ed.2d 911. Při určování, zda je nějaká osoba, nikoli ředitel nebo úředník, členem společnosti (corporate „insider“), který jakožto nákupčí akcií má za povinnost zveřejňovat důležitá fakta, jež jsou neznámá prodejci, je testem, zda měl takový vztah ke korporaci, že měl přístup k informacím, jež měla být použita výlučně pro účely společnosti, a nikoli pro osobní prospěch kohokoli. Ross v. Licht, D.S.N.Y., 263 F. Supp. 395, 409. Viz také Insider information; Insider reports; Insider trading; Rule 10b-5; Short swing profits; Tippees.

Pro účely Bankruptcy Code (zákon o konkursu) je „insider“ právnickou nebo fyzickou osobou s dostatečně těsnými vztahy k dlužníkovi, že se jeho chování stává předmětem přísnějšího zkoumání než u těch, kdo si dlužníka drží „od těla“. In re Acme-Dunham Inc., D. C. Me., 50 B.R. 734, 739; Bankruptcy Code § 101.

Insider information. Informace o finanční situaci společnosti, získaná zsvěcenými osobami (úředníky, řediteli, zaměstnanci apod.) dříve, než jí získá veřejnost. Skutečná vnitřní informace je obvykle známa jenom úředníkům společnosti a dalším „insiders“ (zsvěceným osobám). Pravidla SEC a rozhodnutí soudu omezují obchodování akciemi (cennými papíry) zsvěcenými osobami na základě takovéto informace. Viz také Insider; Insider trading; Tippees.

Insider reports. Měsíční zprávy, vyžadované SEC od ředitelů, úředníků a akcionářů o jejich transakcích s akciemi podniků, v nichž vlastní více než 10% podíl. 15 U.S.C.A. § 78p(a).

Insider trading. Termín se týká transakcí s akciemi veřejně držených společností, prováděných osobami majícími zevnitř nebo s předstihem získanou informací, na základě níž k transakci dochází. Obvykle je zsvěceným sám obchodník, který je zaměstnán u společnosti nebo

je s ní v jiném vztahu spolehlivosti nebo důvěry. Takové transakce je nutné oznamovat měsíčně SEC (viz Insider reports).

Nejvyšší soud stanovil pravidla týkající se odpovědnosti za insider trading podle oddílu 10(b) Security Exchange Act z roku 1934 a pravidla SEC 10b-5. Dva prvky pro důkaz porušení odstavce 10(b) a pravidla 10b-5 zsvěcenými osobami společnosti jsou existence vztahu, který umožňuje přístup k vnitřním informacím, jež mají být k dispozici jenom pro účely společnosti, a nepoctivost umožňující zsvěcené osobě využít této informace k obchodování bez prozrazení. Chiarella v. United States, 445 U.S. 222, 100 S. Ct. 1108, 63 L. Ed.2d 348; Dirks v. S.E.C., 463 U.S. 646, 103 S. Ct. 3255, 77 L. Ed.2d 911. Viz Insider.

Insidiatores viarum. Lat. Loupežníci; osoby, jež číhají, aby se dopustily nějakého zločinu nebo jiného protiprávního jednání.

Insignia. Odznaky hodnosti; rozlišovací znaky, odznaky; indicie.

Insiliarius. Špatný rádce.

Insilium. Špatná rada nebo návod.

In simili materia. Zacházení (nakládání) s týmž nebo příbuzným předmětem (sporu).

Insimul. Lat. Společně; jednotně.

Insimul computassent. Zúčtovali, spoluvyrovnali se. V obhajobě podle common law název odhadu při neformální smlouvě splnění (assumpsit) na stanoveném účtu; potvrzení, že strany společně vyrovnavaly své účty a obžalovaný se zavázal zaplatit žalobci zbytek.

Insimul tenuit. Druh writu *formedon* (viz writ of formedon) proti cizí osobě o majetek předka, podaný spoludědicem, atd.

Insinuación. Ve španělském právu předložení veřejného dokumentu kompetentnímu soudci s cílem dosáhnout jeho schválení a podpory a tím mu dodat soudní autenticity.

Insinuare. Lat. V kontinentálním právu vložit, uložit někam; uložit dokument u soudu, odpovídající téměř modernímu výrazu „to file“ (zařadit do evidence, registrovat). *Si non mandatum actis insinuat est*, jestliže nemá být plná moc nebo zmocnění uloženo mezi soudními záznamy. Prohlásit nebo uznat před soudním úředníkem; dát aktu oficiální formu.

Insinuatio. Lat. Ve starém anglickém právu informace nebo náznak. *Ex insinuatione*, na základě informace.

Insinuation. Naznačit, nebo dát najevo pochybnosti nebo podezření. V kontinentálním právu zápis aktu ve veřejném rejstříku jako náš záznam listin. Nebylo nutné při jakémkoli zcizení, s výjimkou darování.

Insinuation of a will. V kontinentálním právu, první vyhotovení závěti nebo její úschova u příslušného úředníka, provádějícího registraci závětí, za účelem jejího potvrzení.

In solido. V kontinentálním právu solidárně; jakožto celek. Závazek *in solido* je takový, při němž každý z několika dlužníků odpovídá za celek; to znamená, že je společný a nerozdílný. Henderson v. Wadsworth, 115 U.S. 264, 6 S. Ct. 40, 29 L. Ed. 377. Vlastnictví *in solidum* je výlučným vlastnictvím. Když se několik osob zaváže věřiteli výrazem „*in solido*“ nebo použijí jakéhokoli jiného výrazu, který jasně ukazuje, že mají v úmyslu, aby každý z nich ručil za celé splnění závazku, jde ze strany dlužníků o „závazek *in solido*“.

In solidum. Pro celek. *Si plures sunt fidejussores, quot quot erunt numero, singuli in solidum tenentur* (Inst. lust. 3, 20, 4 — Je-li více rukojmích [ručitelů], odpovídá každý z nich za celek, ať je jich kolik chce.), je-li několik ručitelů, ať je jich kolik chce, je každý zavázán splnit dluh celý. *In parte sive in solidum*, za část nebo za celek.

In solo. Na půdě nebo pozemku. *In solo alieno*, na cizím pozemku. *In solo proprio*, na vlastním pozemku.

Insolvency. Insolventnost. Platební neschopnost. Postavení osoby nebo podniku, který je insolventní; neschopnost či nedostatek prostředků platit dluhy. Takový relativní stav majetku nějaké fyzické či právnické osoby a jejich závazků, že majetek, byl-li by ihned k dispozici, by nestačil k splacení dluhů. Podle zákona o bankrotu, postavení osoby nebo firmy, která není schopna platit dluhy, jakmile jsou splatné, nebo při obvyklém obchodu či podnikání. Takový finanční stav, že dluhy podniku nebo osoby jsou větší než celkový majetek dlužníka při slušném odhadu. *American Nat. Bank & Trust Co. of Chicago, Ill v. Bone, C. A. Mo., 333 F.2d 984, 987.* Obecně byly státní zákony o nesolventnosti nahrazeny Federal Bankruptcy Code (11 U.S.C.A.) — federálním zákonem o konkursu a vyrovnání. *Viz Bankruptcy proceedings.*

„Insolvency“ je podle Bankruptcy Code definována v § 101.

„Technická“ nesolventnost je situace, v níž není firma schopna dostát současným závazkům v okamžiku jejich splatnosti, přestože hodnota jejího majetku může přesáhnout hodnotu jejich závazků.

Podle U.C.C. je osoba insolventní, jestliže buď přestala platit své dluhy během podnikání nebo nemůže splácet své dluhy, které se stávají splatnými, nebo je insolventní ve významu Federal Bankruptcy Law (federálního zákona o konkursu a vyrovnání). U.C.C. § 1—201(23).

Insolvency proceeding. Jakékoli řízení, jehož smyslem je likvidovat nebo rehabilitovat majetek zúčastněné osoby, včetně jakéhokoli převodu ve prospěch věřitelů, a jakékoli řízení podle příslušných kapitol federálního zákona o konkursu a vyrovnání (chapter proceeding under federal bankruptcy code). U.C.C. § 1—201(22). *Viz Bankruptcy proceedings.*

In specie. Věc individuálně určená; totožně; v téže podobě. Proto naříditi plnění *in specie* znamená naříditi individuálně určené plnění. Totožně; ve stejné nebo podobné formě. O nějaké věci se říká, že existuje *in specie*, jestliže si uchovává svou existenci jako odlišný exemplář určité třídy.

Inspector. Prokurátor nebo protistrana.

Inspection. Zkoumat; prohlížet; vyšetřovat; nahlížet; kontrolovat; nebo pozorně pozorovat za účelem zjišťování kvality, pravosti nebo stavu nějaké věci, produktu, dokumentu, budovy, obchodu apod. Slovo má širší význam než pouze dívat se na něco a znamená zkoumat pečlivě nebo kriticky, vyšetřovat a oficiálně testovat, zejména kritické vyšetřování nebo prohlížení. *State ex rel. State Farm Mutual Auto. Ins. Co v. Rickhoff. Mo. App., 509 S.W.2d 485, 487. Viz také Freedom of Information Act; In camera inspection; Privacy laws.*

Discovery practice. Práva stran v civilních sporech prohlížet listiny, dokumenty, pozemek apod. odpůrce jsou upravena Fed. R. Civil P. 26 a 34. Podobná práva prokurátora a žalovaného v trestních věcech jsou upra-

vena Fed. R. Crim. P. 16. Podle pravidel a zákonů *discovery* (v.t.), je „inspekce“ dostatečně široká, aby zahrnovala zkoumání důkazů a nemusí se nutně omezovat na vizuální pozorování; obvykle se předpokládá, že zahrnuje zkoušky a vyšetřování. *State ex rel. Remington Arms Co., Inc v. Powers, Okl., 552 P.2d 1150, 1152. Viz také Inspection of documents; Jencks Act; Subpoena duces tecum.*

Reasonable inspection. Rozumná, nezbytná inspekce. Pokud jde o povinnost zaměstnavatele poskytnout zaměstnanci vhodné prostředky k práci, neznamená to, že takováto inspekce nezbytně a neomylně odhalí defekt, pokud existoval, ale jen to, že takovou inspekci provedl při výkonu obvyklé péče přiměřeně uvážlivý člověk.

Inspection laws. Zákony, které autorizují a upravují inspekci a vyšetřování různých druhů zboží; jež je určeno k prodeji, zejména potravin, s cílem zjistit jejich vhodnost pro použití, a vyloučení zdraví škodícího a neprodejného zboží, jež neodpovídá standardům stanoveným předpisy, z prodeje, a určují jmenování oficiálních inspektorů pro tento účel; např. zákony o inspekci obilí a masa. *Patapsco Guano Co. v. Board of Agriculture, 171 U.S. 345, 18 S. Ct. 862, 43 L. Ed. 191.* Státní a federální zákony o inspekci se mohou rovněž týkat podmínek bezpečnosti práce (např. Occupational Safety and Health Act (OSHA) — zákon o bezpečnosti a zdraví při práci); bezpečnosti ve stavebnictví (např. nařízení týkající se staveb), zdravotních podmínek v restauracích a výrobních potravin; podmínek bezpečnosti motorových vozidel. *Viz Food and Drug Administration; Occupational Safety and Health Administration.*

Jestliže obyvatel nedovolí požárnímu, zdravotnímu, stavebnímu a jinému inspektorovi provést inspekci prostorů, bude třeba rozkazu k úřední prohlídce. *Camara v. Municipal Court of etc. San Francisco, 387 U.S. 523, 87 S. Ct. 1727, 18 L. Ed.2d 930.* Písemný příkaz je stejně tak požadován pro inspekci provozoven inspektory OSHA (bezpečnosti a zdraví při práci). *Marshall v. Barlow's, Inc., 436 U.S. 307, 98 S. Ct. 1816, 56 L. Ed.2d 305.*

Viz také Freedom of Information Act; Inspection rights; Inspection searches; Privacy laws.

Inspection of documents. Nahlížení do spisů. Tato fráze se týká práva strany v civilním sporu, zkoumat a pořizovat kopie dokumentů, které jsou podstatné nebo závažné pro podporu její věci, a které jsou buď v opatrování soudního úředníka nebo v držení odpůrce. *Fed. R. Civil P. 26, 34 a 37.* Taková možnost k prozkoumání v trestních věcech je prokurátorovi a obžalovanému dovolena podle Fed. R. Crim. P. 16. *Viz také Subpoena duces tecum.*

Inspection rights. Kupující má právo prohlédnout si zboží před tím, než je zaplatí nebo převezme na jakémkoli rozumném místě, v rozumné době a jakýmkoli rozumným způsobem. U.C.C. § 2—513(1). *Viz také Inspection.*

Se zřetelem k seznamování se s fakty v civilních sporech, Fed. R. Civil P. 26 a 34 poskytuje straně právo zkoumat dokumenty, záznamy, půdu, atd. druhé strany. Podobná práva jsou poskytována prokurátorovi a obžalovanému podle Fed. R. Crim. P. 16. *Viz také Inspection of documents; Subpoena duces tecum.*

Inspection searches. Administrativní prohlídky prováděné místními či státními úřady za účelem kontroly dodržování zdravotních a stavebních předpisů musí být založeny na úředním příkazu, vydaném na základě „probable cause“ (důvodného podezření). *Camara v. Municipal Court of etc. San Francisco, 387 U.S. 523, 87 S. Ct. 1727, 18 L. Ed.2d 930.* Podobně se úřední příkaz požaduje pro inspekci budov sloužících k podnikání inspektory OSHA. *Marshall v. Barlow's, Inc., 436 U.S. 307, 98 S. Ct. 1816, 56 L. Ed.2d 305.* Výjimkou z požadavku úředního příkazu jsou případy týkající se přísně regulovaných průmyslových odvětví, kde zájem provozovatele obchodu na soukromí je adekvátně chráněn podrobnou právní úpravou, jež opravňuje k inspekci bez úředního příkazu. *Donovan v. Dewey, 452 U.S. 594, 101 S. Ct. 2534, 69 L. Ed.2d 262; New York v. Burger, 482 U.S. 691, 107 S. Ct. 26, 36, 96 L. Ed.2d 601. Viz také Inspection laws.*

Inspection, trial by. Druh procesu dříve používaný v Anglii, při němž soudci rozhodli spornou věc na základě svědectví svých vlastních smyslů, bez zásahu poroty. Bylo tomu tak v případech, kdy fakt, jehož se týkala sporná otázka, musel ze své povahy být soudu zřejmý z názorného předvedení nebo jiného nezvratného důkazu; a byl přijat pro větší urychlení případu.

Inspector. Označení určitých úředníků, jejichž povinností je prověřovat a provádět inspekci věcí, které spadají do jejich pravomoci. Úředníci, jejichž povinností je zkoumat kvalitu určitých druhů zboží, potravin, vah a měr, pracovních podmínek v podnikání, stavební konstrukci budovy, atd.; např. federální inspektoři obilí nebo masa; inspektoři bezpečnosti a zdraví při práci (OSHA); stavební inspektoři; zdravotní inspektoři. *Viz také Inspection laws.*

Inspector general. Různé federální správní orgány mají úřad generálního inspektora, jehož prvořadou funkcí je provádět revizi účtů a vyšetřování, týkající se programů a činnosti příslušného správního orgánu, resp. nad revizí a vyšetřováním dozírat. 5 U.S.C.A. App.

Inspectorship, deed of. Ve starém anglickém právu právní úkon používaný mezi insolventním dlužníkem a jeho věřiteli, kterým se jmenovala jedna nebo více osob k dohledu nad likvidací záležitostí takového insolventního dlužníka jménem věřitelů.

InspeXimus. (Lat.) Viděli jsme. Slovo někdy užívané v listinách, jimiž se něco uděluje a které udělení uvozuje; znamená, že udělení bylo přezkoumáno a výslovně zakotveno; to pak uděluje další výsady, jaké jsou považovány za vhodné.

Install. Usadit do křesla; poskytnout někomu místo; uvést do úřadu, hodnosti, řádu atd. Postavit nebo upevnit do polohy pro použití nebo službu.

Installation. Slavnostní uvedení do úřadu nebo hodnosti, jako například uvedení biskupa do jeho diecéze, děkana nebo prebendáře do jeho úřadu nebo křesla, nebo rytíře do jeho řádu. Akt, kterým je úředník uveden do veřejné funkce, kterou má zastávat. Prezident Spojených států nebo guvernér je instalován tím, že složí přísahu v souladu s Ústavou a zákony.

Installment. Splátka. Částečné zaplacení dluhu nebo nevyrovnané pohledávky. Různé části téhož dluhu splatné v různých po sobě následujících dohodnutých obdobích. Částečná platba na účet splatného dluhu. *Kenney v. Los Feliz Inv. Co., 121 Cal. App. 378, 9 P.2d 225, 228. Viz Installment loan.*

Installment contract. Druh dohody, jež předpokládá periodické plnění a platby.

„Installment contract“ je taková smlouva, která požaduje nebo povoluje dodávku zboží v jednotlivých položkách, jež mají být přejímány samostatně, přestože smlouva obsahuje doložku „každá dodávka je samostatná smlouva“ nebo její ekvivalent. U.C.C. § 2—612.

Viz Installment contract; Installment sale; Retail installment contract.

Installment credit. Obchodní dohoda, při níž se kupec zavazuje platit ve více než jedné splátce, v níž může být cena upřesněna, a prodávající souhlasí takto prodat. Takové dohody se obvykle spravují zákonnými ustanoveními o jejich zveřejňování; *např. Truth-in-Lending laws. Viz také Annual percentage rate.*

Installment land contract. Druh smlouvy, při níž se od kupce vyžaduje, aby splácel kupní cenu v pravidelných splátkách s tím, že teprve při poslední splátce se od prodávajícího vyžaduje, aby smlouvu o převodu nemovitosti předal. Nazývá se rovněž „contract for deed“ nebo „long term land contract“. *Viz také Land contract.*

Installment loan. Půjčka formulovaná tak, že bude splácena v určitých, obvykle stejných částkách během určitého počtu měsíců. Smlouva specifikuje částku a způsob platby. Spotřebitelské smlouvy o půjčkách na splátky jsou podrobeny oznamovacím požadavkům Truth-in-Lending Act (v.t.). *Viz rovněž Annual percentage rate; Balloon payment; Installment credit; Installment sale.*

Installment method. Účtovací metoda, která umožňuje daňovému poplatníkovi rozvrhnout příznání výtěžku z prodeje majetku na splatné období. Podle tohoto faktativního postupu prodávající vypočítává hrubé procento z výtěžku z prodeje (tj. zisk dělený prodejní cenou) a používá je pro každou přijatou platbu, která se má připočítat k přiznanému zisku. Platilo pro zdaňování po roce 1987. Použití této metody bylo zúženo a obchodníci s nemovitými nebo movitými věcmi ji nesmějí při ohlašování zisku z prodeje používat. I.R.C. § 453.

Installment note. *Viz Installment loan.*

Installment plan. Úprava prodejů, při nichž kupující zboží v periodických splátkách splácí. Prodej na splátky. *Viz také Installment contract; Installment credit; Installment loan; Installment sale.*

Installment sale. Obchodní uspořádání, při němž kupující zaplatí část ceny, zálohu (downpayment) ihned a smluvně se zaváže, že zbytek uhradí ve splátkách v určité době. Ve vyúčtování takového prodeje si prodávající může buď vyúčtovat svůj zisk na základě každé přijaté splátky nebo celé částky za dobu prodeje; ve druhém případě jsou stanoveny rezervy pro nedobytné pohledávky, inkasní výdaje a náklady na opětovnou úpravu vráceného zboží. *Viz také Installment contract; Installment credit; Installment loan; Installment method; Truth-in-Lending Act.*

Retail installment sale. Prodej zboží v maloobchodě nebo poskytování služeb za cenu splatnou ve splátkách. Smlouvy o maloobchodním prodeji ve splátkách jsou upraveny se zřetelem k přiznání podmínek a poplatků v Truth-in-Lending Act (v.t.). *Viz také Annual percentage rate.*

Instance court. V anglickém právu oddělení nebo odbor soudu admirality, jež vykonávalo všechnu obvyklou jurisdikci admirality, s výjimkou kořistních případů, o nichž rozhoduje oddělení zvané „Prize Court“ — kořistní soud. Nyní součástí High Court (Nejvyššího soudu).

Instancia. Ve španělském právu vyvolání procesu a pokračování v něm od jeho zahájení až do vynesení pravomocného rozsudku. První instance, „*primera instancia*“, je pokračování procesu před soudcem příslušným zabývat se případem (vyšetřit jej) na jeho počátku; druhá instance, „*secunda instancia*“, je projednání téže žaloby před odvolacím soudem; a třetí instance, „*tercera instancia*“, je pokračování téhož procesu, buď na základě žádosti o revizi před odvolacím soudem, který již o případu rozhodoval nebo před nějakým vyšším soudem, který má pravomoc o věci rozhodovat.

Instans est finis unius temporis et principium alterius. Okamžik je konec jedné doby a počátek druhé.

Instant. Současný, souběžný, jako např. právě probíhající případ.

Instantaneous crime. „Okamžitý“ trestný čin je takový, který je plně dokonán nebo proveden jedním aktem (jako je např. zhárství nebo vražda) na rozdíl od trestného činu, který zahrnuje sérii nebo opakování aktů.

Instantaneous death. Viz Death.

Instanter. Okamžitě; bezodkladně; neprodleně; bez otálení. Soud *instanter* byl svolán tehdy, kdy vězeň po odsouzení a před popravou prohlásil, že není tím, kdo byl odsouzen. Bylo-li straně nařízeno hájit se *instanter*, bylo na ní požadováno přednést obhajobu týž den. Obvykle se pod tímto termínem chápalo, že se tak má stát během dvaceti čtyř hodin.

Instantly. Okamžitě; přímo; bez odkladu; ihned.

Instar. Lat. Podobnost; podobnost, velikost nebo ekvivalent nějaké věci. *Instar dentium*, jako zuby. *Instar omnium*, ekvivalentní nebo rovnající se všemu.

In statu quo. V nynějším stavu; v dosavadním stavu; ve stavu, v jakém to bylo. Status quo.

Instigate. Povzbuzovat nebo podněcovat k nějakému jednání, zejména špatnému; jedním ze synonym je „abet“ (navádět, podněcovat). Hughes v. Van Bruggen, 44 N.M. 534, 105 P.2d 494, 499. Viz Aid and abet; Entrapment.

Instigation. Podněcování; povzbuzování; navádění. Jednání, jímž jedna osoba podněcuje druhou něco udělat, jako např. spáchat trestný čin nebo jít do soudního sporu. Viz Aid and abet; Entrapment; Incite.

In stipulationibus cum quaeritur quid actum sit verba contra stipulatorem interpretanda sunt. Při výkladu dohod se slova vykládají v neprospěch osoby, která je používá. Proto výklad *stipulatio* je proti tomu, kdo si vymínil výhradu, a výklad *promissio* proti výstavci vlastní směny.

In stipulationibus, id tempus spectatur quo contrahimus. Při (smluvních) výhradách se přihlíží k době, kdy uzavíráme smlouvu.

Instirpare. Zasadit nebo zřídít.

In stirpes. V právu dědění ze zákona, podle kořenů nebo původu; by representation („reprezentace“ dovoluje dětem nebo vzdálenějším přímým pokrevním příbuz-

ným předemřelého příbuzného bez závěti vstoupit pro účely dědictví do postavení jejich předka); na rozdíl od sukcese *in capita* (dělení majetku na stejné díly). Viz Per capita; Per stirpes.

Institor. Lat. V kontinentálním právu obchodní příručí, agent.

Institoria actio. Lat. V kontinentálním právu název žaloby dané těm, kdo uzavřeli smlouvu s institorem (v.t.) k přinucení vedoucího plnit závazek.

Institorial power. V kontinentálním právu pověření příručího řízením prodejny nebo obchodu.

Institute. v. Inaugurovat nebo započít, jako např. zahájit činnost. Post v. U.S., 161 U.S. 583, 16 S. Ct. 611, 40 L. Ed. 816. Založit; začít; zahájit; uvést. Jmenovat, ustanovit nebo určit, jako např. ustanovit dědice závěti. Viz Institution.

Institute, n. Akt ustanovení; něco, co je zahájeno. Zásada uznaná jako autoritativní; také organizace, která navrhuje a tvoří takovéto autoritativní zásady; např. American Law Institute. Viz také Institution.

V kontinentálním právu osoba uvedená v závěti jako dědic, avšak s pokynem, že má předat nemovitost jiné určené osobě nazývané „substitut“.

Instituted executor. Ustanovený vykonavatel je ten, kdo je jmenován zůstavitelem bez jakékoli podmínky.

Institutes. Název davaný někdy učebnicím obsahujícím základní principy právní vědy, uspořádané řádným a systematickým způsobem. Např. Instituce Justinianovy, Gaiovy, lorda Cokea.

Institutes of Gaius. Gaiovy Instituce. Základní dílo římského právníka Gaia; významné tím, že formovalo základy Justinianových Institucí (v.t.). Tyto Instituce objevil Niebuhr v roce 1816 v *codex rescriptus* knihovny katedrální kapituly ve Veroně; a poprvé byly zveřejněny v Berlíně v roce 1920. Jediný ve víceméně původní podobě dochovaný spis z doby klasické římské jurisdence.

Institutes of Justinian. Justinianovy Instituce. Jedna ze čtyř složek nebo hlavních částí *Corporis Juris Civilis*, což je základní pojednání o římském právu ve čtyřech knihách. Toto dílo bylo kompilováno z dřívějších pramenů (spočívalo hlavní měrou na Gaiových Institucích) komisí složenou z Triboniána a dvou dalších, pod vedením císaře Justiniana; bylo poprvé zveřejněno 21. listopadu roku 533 n. l.

Institutes of Lord Coke. Název čtyř svazků lorda Cokea zveřejněných roku 1628. První je obšírný komentář k pojednání, které se týká držeb, sestavený Littletonem, soudcem královského soudu, z doby Edwarda IV. Tento komentář je bohatou studnicí cenných pouček common law, shromážděných ze starých sbírek soudních rozhodnutí, nicméně značně vadným co do metody. Obvykle se uvádí pod názvem „Co. Litt.“ nebo jako „1 Inst.“. Druhý svazek je komentář, týkající se starých aktů parlamentu, bez systematického uspořádání; třetí je metodičtější pojednání o obhajobách Koruny; čtvrtý je výčtem několika druhů soudů. Jsou uváděny jako 2, 3 nebo 4 „Inst.“ bez jména autora.

Theophilus' Institutes. Theofilovy Instituce. Parafraze Justiniana pocházející, jak se předpokládá, z období brzy po roce 533. Tato parafraze se uchovala jako právníká příručka až do osmého nebo desátého století. Tohoto textu bylo používáno v dobách Hexabiblose

z Harmenipulu, posledního z řeckých právníků. Panuje rovněž domněnka, že Theofilos nebyl autorem vlastní parafraze, kterou sestavili někteří jeho žáci po jeho výkladech a přednáškách, vzhledem k tomu, že obsahuje určité barbarské (nekultivované) fráze a že texty rukopisu se vzájemně velice liší.

Institutio haeredis. Lat. V římském právu určení dědice (*haeres*) v závěti. Odpovídá téměř jmenování vykonavatele v anglickém právu. Bez takového jmenování by byla poslední vůle neplatná, avšak za jistých okolností mohl praetor (*tj.* equity) vykonávat záměry zůstavitele.

Institution. Počátek nebo inaugurace něčeho, např. podání žaloby. První prosazení zákona, pravidla, obřadu (ceremonie) apod., jakýkoli pevně zavedený obyčej, systém, organizace atd. Základní pravidlo nebo princip. Viz také Institute.

Ústav, zvláště pak dobročinného nebo veřejného charakteru nebo týkající se obce (veřejnosti). Zřízená nebo organizovaná společnost nebo korporace. Může být co do svého charakteru soukromá, určená k zisku těch, kdo ji zřizují, nebo svým účelem veřejná a charitativní nebo výchovná (*např.* college nebo univerzita). In re Peabody's Estate, 21 Cal. App.2d 690, 70 P.2d 249, 250. Nadace jakožto literární nebo charitativní instituce. Prescott Courier v. Board of Sup'rs of Yavapai County, 49 Ariz. 423, 67 P.2d 483, 486.

Civil law. Jmenování dědice; akt, při němž zůstavitel jmenuje jednu či více osob, které mají být jeho nástupcem ve všech aktivních a pasivních právech a oprávněních.

Political law. Právo, obřad nebo ceremonie nařízená orgány jakožto permanentní pravidlo chování nebo vládnutí. Organizovaná společnost vytvořená buď zákonem nebo na základě pravomoci individuálních osob, k podpoře jakéhokoli veřejného či sociálního cíle.

Systém nebo souhrn zvyklostí, zákonů nebo pravidel široce a opakovaně používaných, který obsahuje složky, jimiž ovlivňuje své vlastní nezávislé fungování, pokračování a obecně svůj vlastní další rozvoj. Jeho cílem je vytvářet, ovlivňovat, regulovat nebo potvrzovat posloupnost aktů, transakcí, nebo vytváření charakteristického druhu nebo třídy. Podobně jsme zvyklí nazývat jednotlivé zákony nebo obvyklou praxi „institucemi“, je-li jejich trvání do značné míry nezávislé na jakékoli rušivé moci.

Practice. Podání civilní žaloby nebo zahájení trestního stíhání. Viz Commence.

Public institution. Instituce, která byla vytvořena a existuje ze zákona nebo z vůle veřejné moci ku prospěchu veřejnosti obecně; *např.* veřejná nemocnice, charitativní organizace, college, univerzita, atd.

Institutional investors. Velcí investoři, jako např. vzájemné fondy, penzijní fondy, pojišťovny a další, kteří do značné míry investují peníze jiných osob.

Institutional lender. Spíše než banky, spořitelny a sdružení, zabývající se poskytováním krátkodobých půjček, a jiné podniky, jež půjčují peníze jako běžný druh činnosti, jsou to jednotlivci, úvěrové svazy nebo společnosti, které půjčují peníze zaměstnancům.

Institutiones. Lat. Díla obsahující základy jakékoli vědy; instituce nebo instituty. Nazývá se tak jedna z Justinianových hlavních sbírek zákonů a podobné dílo římského právníka Gaia. Viz Institutes.

Instruct. Tlumočit informace, jako např. klient obhájce nebo obhájce státnímu žalobci nebo soudce porotě. Oprávnit někoho, aby vystupoval jako advokát; svěřit případ do péče poroty.

Instruction to jury. Viz Jury instructions.

Instrument. Formální nebo psaný právní dokument jako je např. smlouva, listina, závět, dluhopis nebo nájemní smlouva. Písemnost, jež uspokojuje požadavky převoditelnosti předepsané U.C.C. Čl. 3. Cenný papír převoditelný rubopisem (definovaný v U.C.C. § 3—104) nebo dlužní úpis (definovaný v U.C.C. § 8—102) nebo jakákoli jiná písemnost, jež dokládá právo na zaplacení peněz a není sama o sobě zástavní smlouvou nebo nájemní smlouvou a je v běžném obchodě převoditelná doručením s jakýmkoli nezbytným rubopisem nebo převodní listinou. U.C.C. § 9—105(1).

Cokoli sepsané, dokument formálního nebo slavnostního charakteru, písemnost vydaná jakožto důkazní prostředek. Dokument nebo písemnost, jež formálně vyjadřuje právní akt nebo dohodu za účelem vytvoření, zajištění, kodifikace nebo ukončení práva. Písemnost vyhotovená a doručená jako důkaz nějakého aktu nebo dohody. Moore v. Diamond Dry Goods Co., 47 Ariz. 128, 54 P.2d 553, 554. Cokoli, co lze prezentovat jako důkaz pro posouzení rozhodujícímu soudu.

Incomplete instrument. Listina, jejíž obsah prozrazuje v době podepsání, že jejím záměrem je stát se řádným právním instrumentem či nástrojem, která jím však není, protože postrádá některý z nezbytných prvků. Viz U.C.C. § 3—115(1).

Viz také Bearer instrument; Bill; Commercial paper; Negotiable instruments; Note.

Instrumenta. Lat. Druh důkazu, který se skládá z písemností, jež nejsou zapečetěny; jako např. soudní zápisy, účty (záznamy) apod.

Instrumental. Užitečný, praktický; sloužící jakožto prostředek nebo nástroj; něco, čím se dosahuje cíle.

Instrumentality. Něco, čím se dosahuje cíle; prostředek, médium nebo nástroj. Perkins v. State, 61 Wis.2d 341, 212 N.W.2d 141, 146.

Instrumentality rule. Podle tohoto pravidla se nepřihlíží k existenci korporace tam, kde korporace (pobočka) je organizována a kontrolována a její záležitosti jsou vedeny tak, že se z ní stává pouhý doplněk a prostředník jiné korporace (mateřské společnosti); v tom případě bude mateřská společnost odpovědná za závazky své pobočky. Taylor v. Standard Gas & Electric Co., C.C.A. Okl., 96 F.2d 693, 704.

Tak zvaná „instrumentalita“ nebo pravidlo „alter ego“ znamená, že je-li korporace natolik ovládána jinou korporací, že se podřízená korporace stává pouhým nástrojem a je skutečně nerozeznatelná od ovládající korporace, pak se společná rouška dominující korporace nebude brát v úvahu, jestliže má její uchování za následek porušení práva. National Bond Finance Co. v. General Motors Corp., D. C. Mo., 238 F. Supp. 248, 255.

Instrument of appeal. Dokument, kterým se v anglickém právu převádí odvolání v manželské věci z předsedy oddělení pro věci pozůstalostní, rozvodové a admirality k plénu soudu. Jde o analogii s peticií.

Instrument of evidence. Nástroji dokazování jsou *media*, přes která jsou tlumočena průkazná fakta, at' už

jsou zpochybněna nebo mají být přezkoumána, k rozhodnutí soudního tribunálu; skládají se z osob a živých věcí, jakož i z písemností. Demonstrativní důkaz.

Insubordination. Stav nepodřízenosti; neposlušnost vůči řádně ustanovené autoritě. Odmítnutí uposlechnout příkazu, který je oprávněn vydat nadřízený funkcionář, a podrobit se mu. Výraz zahrnuje i svéhlavé nebo úmyslné nedbání zákonných a rozumných instrukcí zaměstnavatele. Porter v. Pepsi-Cola Bottling Co. of Columbia, 247 S.C. 370, 147 S.E.2d 620, 622.

Insufficiency of evidence to support verdict. Předložené důkazy nepostačují k tomu, aby se o ně opřelo rozhodnutí. Tato věta v návrhu na konání nového soudu, v návrhu na adresný výrok poroty nebo na vynesení rozsudku bez ohledu na výrok poroty znamená, že existují nějaké důkazy, které však ve světle důkazů svědčících o opaku nepostačují k tomu, aby podpořily výrok poroty. Arnold v. Haskins, 147 S.W.2d 469, 472, 347 Mo. 320. Neznamena to, že důkazy jsou fakticky nepostačující, aby podpořily nálezy v nějaké věci, ale že zde nejsou důkazy, které by opravňovaly dospět k jednoznačnému rozhodnutí ve věci. Gannett Outdoor Co. of Texas v. Kubeczka, Tex. App. — Hous. (14 Dist.), 710 S.W.2d 79, 87. Viz také Directed verdict; Dismissal; Judgment (*Judgment notwithstanding verdict*). Srovnej Sufficiency of evidence.

Insufficient. Nikoli dostatečný; neodpovídající nějaké potřebě, účelu nebo použití; postrádající potřebnou hodnotu, schopnost nebo způsobilost; nekompetentní; nevhodný, jako např. nedostatečná strava; nepostačující prostředky. Protiklad k „sufficient“. Nissen v. Miller, 44 N.M. 487, 105 P.2d 324, 325.

Insufficient funds. Bankovní termín, který znamená, že výstavcův depozitní zůstatek je menší než částka uvedená na šeku, která má být z konta čerpána. Viz Bad check.

Insula. Lat. Ostrov; dům nespojený s jinými domy, nýbrž oddělený od nich pozemkem.

Insular courts. Federální soudy vytvořené Kongresem, s jurisdikcí nad ostrovními državami Spojených států.

Insular possessions. Ostrovní území Spojených států, např. Portoriko.

Insulation period. Šedesát dní bezprostředně předcházejících vypršení smlouvy o kolektivním vyjednávání, kdy nelze předpokládat petici o zastoupení. To má umožnit zaměstnavateli a příslušnému odborovému svazu vyjednat novou smlouvu, aniž by rivalové uplatňovali nárok na uznání.

Insuper. Lat. Navíc; mimoto. Starý anglický finanční termín, používaný pro poplatek účtovaný majiteli konta.

Insurable. Schopen být pojištěn proti ztrátě, škodě, nemoci, smrti a podobně; vhodný k pojištění podle standardů pojistitele; poskytující dostatečný důvod pro pojištění. Greenberg v. Continental Casualty Co., 24 Cal. App.2d 506, 75 P.2d 644, 649.

Insurable interest. Takový skutečný a podstatný podíl na určitém majetku, který zabrání smlouvě o pojištění zainteresované osoby proti jeho ztrátě, aby se stala pouhou spekulativní pojišťkou (wager policy). Takový podíl, jaký způsobí, že se ztráta majetku stane finanční újmou pro pojištěného. Právo, přínos nebo výhoda pocházející z majetku nebo na něm závislé nebo jakýkoli závazek v tomto ohledu či jakýkoli vztah k němuž nebo

účastenství na něm, té povahy, že může být tak postižený předpokládaným nebezpečím, které způsobí škodu přímo pojištěnci. Obecně „pojistitelný podíl“ (insurable interest) existuje tam, kde pojištěnec čerpá finanční prospěch nebo výhodu uchováváním a pokračující existencí majetku nebo utrpí finanční ztrátu v důsledku jeho zničení. Hinojosa v. Allstate Ins. Co., Tex. Civ. App., 520 S.W.2d 936, 938.

V případě životního pojištění rozumné očekávání finančního prospěchu z pokračujícího života jiného; rovněž rozumný důvod, založený na vzájemném vztahu, ať už jde o peníze nebo pokrevní nebo jiné příbuzenství, očekávat určitý prospěch nebo výhodu z pokračujícího života pojištěného. Connecticut Mut. Life Insurance Co. v. Schaefer, 94 U.S. 457, 460, 24 L. Ed. 251. Je podstatné, aby pojišťka byla uzavřena v dobré víře, nikoli za účelem spekulace nebo hazardování životem, na němž nemá pojištěnec zájem. Alexander v. Griffith Brokerage Co., 228 Mo. App. 773, 73 S.W.2d 418, 423.

Insurable value. Hodnota majetku pro účely pojištění. Založená na hodnotě majetku minus nezníčitelné části (pozemky) pro pojištění pro případ požáru. Pro účely pojištění vlastnického práva je používáno prodejní ceny (tržní hodnoty).

Insurance. Smlouva, v níž se za smluvně dohodnutou protihodnotu jedna strana zavazuje odškodnit druhou za ztrátu konkrétního předmětu při konkrétním nebezpečí. Strana, jež se zavazuje k odškodnění, je obvykle nazývána „pojistitel“ nebo „ručitel“; druhá strana pak „pojištěnec“ nebo „pojištěný“; dohodnutá úplata „prémie“; písemná smlouva „pojišťka“; události, proti kterým se pojišťuje, „rizika“ nebo „nebezpečí“ a subjekt, právo nebo zájem, který má být chráněn, „pojistitelný zájem“ (insurable interest). Smlouva, v níž se někdo zavazuje poskytnout náhradu za ztrátu, škodu nebo ručení v důsledku neznámé nebo nepředvídané události, kterou lze uplatnit jedině na nějakou nepředvídanou událost nebo akt, který se vyskytne v budoucnosti. Dohoda, v níž jedna strana slíbujíc za úplatu vyplatit peníze nebo jejich ekvivalent nebo udělat akt cenný pro druhou stranu v případě zničení, ztráty nebo škody na něčem, na čem má druhá strana zájem.

Viz také Additional insurance; Insurable interest; Lloyd's insurance; Lloyd's of London; Loss; Named insured; Partial limitation; Participation; Policy of insurance; Premium; Pro rata clause; Reinsurance; Replacement insurance; Self-insurance.

Jednotlivé druhy

Accident insurance. Druh pojištění, jež zaručuje poskytnout pojištěnému náhradu při výdajích, ztrátě času a strádání následkem úrazu, jež mu způsobily fyzické zranění, obvykle platbou určené částky měsíčně, zatímco následná neschopnost trvá, a někdy zahrnující platbu určené částky jeho dědicům v případě jeho smrti následkem úrazu v rámci podmínek pojišťky. Viz také, Casualty insurance níže.

Accounts receivable insurance. Pojistné krytí určené k ochraně proti neschopnosti inkasovat z důvodu poškození záznamů, o něž se opírají účty.

Additional insured. Osoba jiná než jmenovaný pojištěnec, např. jeho manželka, jež je chráněna podle podmínek smlouvy.

Air travel insurance. Forma životního pojištění, které si mohou zakoupit cestující letadlem na základě podmínek, podle nichž je proplacena hodnota uvedená na líci pojišťky jmenované obmyšlené osobě v případě smrti při letu specifikovaném pojišťkou.

All-risk insurance. Druh pojišťky, jež obvykle kryje každou ztrátu, která se může přihodit s výjimkou úmyslně zaviněného jednání pojištěnce. Miller v. Boston Ins. Co., 218 A.2d 275, 278, 420 Pa. 566. Druh pojišťky, která chrání před všemi riziky a nebezpečími s výjimkou těch, jež jsou specificky vyjmenována.

Annuity insurance. Pojišťovací smlouva, z níž plynou periodické platby pojištěnci nebo jiné určené osobě po stanovenou dobu nebo doživotně.

Assessment insurance. Druh vzájemného pojištění, při němž jsou majitelé pojišťky ohodnoceni podle toho, jak se přihodily ztráty. Smlouva, u níž platby pojištěncům nejsou nezměnitelně stanoveny, ale jsou závislé na shromáždění ohodnocení nezbytných k placení pojištěných částek, zatímco „stará pojišťka“ nezměnitelně stanoví prémie a definitivně beze změny stanoví pojistitelovu odpovědnost.

Automobile insurance může zahrnovat pojištění pro případ ztráty motorového vozidla nebo jeho poškození požárem, bouří, krádeží, srážkou nebo jinými pojistnými událostmi a také pro případ zákonné odpovědnosti za zranění osob nebo škody na majetku, vyplývající z provozu vozidla. Pojišťka náhrady škody k ochraně provozovatele a majitele před odpovědností vůči třetím osobám v důsledku provozu vozidla. Viz také Collision insurance: a No-fault auto insurance, níže, toto téma.

Business insurance. Druh pojištění, které chrání podnik při invaliditě nebo smrti klíčového zaměstnance. Viz také Key man life insurance, níže.

Business interruption insurance. Druh pojištění, jež chrání podnik před ztrátou vinnou neschopností jej provozovat v důsledku požáru nebo jiných rizik.

Cargo insurance. Pojišťuje riziko, že náklad nebude doručen ve stavu, v němž byl odeslán.

Casualty insurance. Takový druh pojištění, který se především zabývá ztrátami způsobenými zraněním osob a zákonnou odpovědností, týkající se pojištěných proti takovému zranění nebo proti škodě na majetku jiných osob.

Coinsurance. Ustanovení v pojišťce, že ručení pojistovatele je omezeno v takovém poměru ztráty, v jakém se pojistná částka podílí na určité procentuální hodnotě majetku v době ztráty. Viz také Coinsurance.

Collision insurance. Forma automobilové pojišťky, která kryje ztrátu pojištěného vozidla při jeho srážce s jiným vozidlem nebo objektem, nekryje však tělesné poškození nebo odpovědnost, která rovněž vyplývá ze srážky. Druh pojištění, které chrání pojištěnce před škodou na jeho vlastním majetku při nehodě na rozdíl od odpovědnostního pojištění, jež ho chrání při jednání nebo uplatňování nároku za ztrátu majetku jiné osoby. Viz také Convertible collision insurance, níže.

Commercial insurance. Dohody o náhradě škody ve formě pojišťovacích dluhopisů nebo pojištěk, v nichž jsou strany obchodních smluv do jisté míry zajištěny proti ztrátě z důvodu porušení smluvních závazků jinou smluvní stranou. K této třídě náleží pojišťky smluvního úvěru a pojištění zákonného nároku.

Comprehensive insurance. Viz All-risk insurance, výše.

Concurrent insurance. Pojistné krytí na základě dvou nebo více podobných pojištěk s různým datem a částkami.

Convertible collision insurance. Druh krytí pro případ srážky, obvykle s nižší prémie, avšak požadující vyšší prémie po první ztrátě nebo uplatnění nároku; alternativní forma odpočitatelného krytí pro případ srážky.

Convertible insurance. Pojišťka, kterou je možné změnit na jinou formu smluvním ustanovením a bez důkazu pojistitelnosti. Obvykle se používá ve vztahu k termínované životní pojišťce změnitelné na trvalé pojištění.

Convertible life insurance. Obecně forma termínované životní pojišťky, jež poskytuje pojištěnci právo změnit pojišťku na trvalé životní pojištění bez lékařského vyšetření.

Cooperative insurance. Druh vzájemného pojištění „non-stock“ (v.t.), u něhož jsou pojištěnci vlastníky pojišťovací společnosti nevýdávající akcie; může, ale nemusí podléhat zdanění.

Credit insurance. Druh pojistné ochrany proti ztrátám z důvodu úmrtí, invalidity, nesolventnosti nebo bankrotu dlužníka. Pojišťka pokrývá zůstatek splatného dluhu s výtěžkem splatným věřiteli. Obvykle nabízená bankami a dalšími půjčovatelí. Podmínky takového pojištění jsou upraveny federálními a státními zákony; např. Truth-in-Lending laws. Viz také Credit insurance.

Crime insurance. Druh pojištění, jež chrání pojištěnce před ztrátami v důsledku trestných činů proti němu, jako je loupež apod. Takové pojištění je pro obyvatele určitých míst s vysokou kriminalitou dotované federální vládou.

Crop insurance. Pojistné krytí proti finanční ztrátě zaviněné zničením zemědělských produktů deštěm, krupobitím a jinými přírodními silami. Takové pojištění dotuje Federal Crop Insurance Corporation.

Decreasing term insurance. Životní pojišťka, u níž jsou prémie jednotné po celou dobu jejího trvání, u níž však hodnota pojišťky uvedená na líci klesá. Někdy se nazývá plánem ochrany domova, protože hodnota klesá do značné míry tak, jak klesá hypotéka splatná na domě. Forma životního pojištění, jež poskytuje užitek při úmrtí v částce klesající během lhůty sjednané smlouvy k nule na konci sjednané doby.

Deposit insurance. Federálně dotované (Federal Deposit Insurance Corp.) pojistné krytí proti ztrátě vkladů v důsledku uzavření banky nebo spořitelny.

Directors' and officers' (D & O) liability insurance. Tato pojišťka pojišťuje ředitele a úředníky společnosti proti uplatňovaným nárokům z důvodů nedbalosti, zaměňování informací a v omezené míře i zpronevěř. Takové pojištění poskytuje krytí výdajů a v omezené míře peněžitých trestů, soudem uložených plnění a částek placených při urovnání sporu smírem.

Disability insurance. Viz Disability insurance.

Employer's liability insurance. V této formě pojištění je pojištěno riziko odpovědnosti pojištěného kompenzovat nebo zaplatit škodu při nehodě, zranění nebo smrti zaměstnance v průběhu zaměstnání, a to buď

podle common law nebo podle zákonů, jež ukládají takovou odpovědnost zaměstnavatelům. Krytí, jež chrání zaměstnavatele v případě uplatňování nároků, jež nejsou kryty pojištěním odškodňujícím zaměstnance.

Endowment insurance. Druh pojištění, jež kombinuje životní pojištění a investice tak, že pokud pojištěnec přežije pojistku, je mu vyplacena částka uvedená na líci pojistky. Pokud nepřežije, je uvedená částka vyplacena jím obmyšlené osobě.

Errors and omissions insurance. Pojištění, které poskytuje náhradu pojištěnci za jakoukoli ztrátu vzniklou v důsledku jeho chyby nebo přehlédnutí.

Excess insurance. Krytí proti ztrátě při přeplatku stanovené částky nebo přeplatku krytí poskytnutého na základě jiné pojistné smlouvy.

Extended term insurance. Ustanovení o nepropadnutí ve většině pojistek, které uchovává nadále existující rozsah životního pojištění po dobu, po kterou je hotovostní hodnota smlouvy schopna splácet termínové krytí.

Family income insurance. Druh pojištění, které je určeno k maximálnímu krytí během doby maximální závislosti na rodině.

Fidelity insurance. Druh pojištění, při němž se pojistitel zavazuje zaručit věrnost nějakého úředníka, agenta nebo zaměstnance pojištěného nebo jej spíše odškodnit za ztráty způsobené nečestností nebo nedostatečnou věrností ze strany takové osoby. *Viz také Fidelity and guaranty insurance.*

Fire insurance. Pojistná smlouva, u níž se podepsaný s ohledem na prémii zavazuje odškodnit pojištěného proti všem škodám na jeho domech, budovách, nábytku, lodích v přístavech, nebo zboží, zaviněným náhodným požárem v rozhodné době. *Viz také Loss payable clause; Pro rata distribution clause.*

First party insurance. Pojištění, jež se týká vlastního majetku nebo osoby pojištěnce.

Fleet policy insurance. Druh všestranné pojistky, která kryje větší počet vozidel téhož pojištěnce; *např.* vozový park ve vlastnictví podniku.

Floater insurance. Druh pojištění, které se týká movitého majetku bez ohledu na jeho umístění, pokud se nachází na území uvedeném ve smlouvě.

Flood insurance. Pojištění, jež odškodňuje škody způsobené povodní. Vyžadovaná pronajímateli v oblastech označovaných za potenciální záplavové oblasti. Pojištění se poskytuje soukromě, je však federálně subvencováno.

Fraternal insurance. Forma životního nebo invalidního pojištění vybaveného dobročinným sdružením pro jeho členy. Sdružení se zavazuje zaplatit členovi, nebo v případě jeho smrti jeho dědici, sjednanou částku, a to z fondů zřízených pro tento účel z příspěvků nebo daní, které platí všichni členové sdružení.

Government insurance. Životní pojištění potvrzené a nabízené federální vládou válečným veteránům. *Viz také National service life insurance; War risk insurance, níže.*

Group health insurance. Poskytuje ochranu zaměstnancům nebo jiným členům krytou kolektivní pojistkou k hrazení výdajů spojených s hospitalizací nebo s chirurgickými či jinými lékařskými zákroky.

Group insurance. Forma pojištění, u něhož se bere ohled na jednotlivé životy skupiny osob, většinou zaměstnanců, paušální periodickou zálohou vycházející z průměrného věku a placenou buď zcela zaměstnavatelem nebo částečně zaměstnavatelem a zaměstnancem, přičemž každý je pojištěn na určitou částku tak dlouho, pokud pojištěný setrvává v takovém zaměstnání a pokud jsou spláceny pojistné zálohy. *Holland v. Lincoln Nat. Life Ins. Co., 45 N. J. Super. 66, 131 A.2d 428, 429.* Krytí několika jednotlivců na základě individuální nebo všestranné pojistky. *McFarland v. Business Men's Assur. Co. of America, 105 Ga. App. 200, 124 S.E.2d 432, 433.* Druh pojištění (životní, lékařské, zubolékařské, automobilní, právní) nabízené zaměstnancům nebo jiné homogenní skupině na základě jedné hlavní pojistky. Obecně dostává každý zaměstnanec místo pojistky osvědčení o účasti.

Group term life insurance. Krytí životního pojištění umožněné zaměstnavatelem pro skupinu zaměstnanců. Takové pojištění lze každoročně obnovit a neakumuluje se co do hodnoty (*tzv.* že se nevytváří odkupní hodnota pojistky při jejím odevzdání). Pojistné zálohy placené zaměstnavatelem na takové pojištění nejsou zaměstnanci zdaňovány na krytí až do stanovené částky ročně.

Guaranty or fidelity insurance. Smlouva, v níž jedna osoba za úplatu souhlasí s odškodněním druhé osoby v případě škody způsobené nedostatkem poctivosti, čestnosti nebo věrnosti zaměstnanců a osob zastávajících důvěryhodné postavení nebo na základě jejich zpronevěry či v důsledku nesolventnosti dlužníků, ztrát v obchodě, ztráty způsobené nesplacením dlužních úpisů nebo při porušení smlouvy.

Hail insurance. Druh pojištění, jež poskytuje ochranu proti škodám na sklizni, obilí apod., vzniklým v důsledku krupobití. *Viz také Crop insurance, výše.*

Health insurance. Smlouva nebo dohoda, na základě níž je pojistitel povinen platit nebo přispět při tělesném poškození, invaliditě, nemoci, úmrtí v důsledku úrazu nebo nepředvídaných okolností, jež člověka postihly, nebo s ohledem na jakékoli výdaje, jež se toho týkají, či s ohledem na jakékoli riziko, jež se vztahuje k jakémukoli z vyjmenovaných rizik.

Homeowners insurance. Pojistka pojišťující jednotlivce proti jakémukoli, nějakému nebo všem rizikům škody na rodinných domech nebo jejich obsahu nebo osobní odpovědnosti, která je s tím spojena.

Hull insurance. Námořní nebo letecké pojištění kryjící škodu na lodi nebo letadle nebo jejich strojním zařízením nebo vybavením.

Indemnity insurance. Pojištění, jež poskytuje odškodnění za škodu, v protikladu ke smlouvám, jež poskytují odškodnění při odpovědnosti. Tyto jsou známé jako odpovědnostní smlouvy nebo pojistky a dříve uvedené jakožto odškodňovací smlouvy nebo pojistky.

Inland marine insurance. Původně forma pojistné ochrany pro zboží dopravované jinak než po oceánu. Nyní se termín týká různých druhů plovoucího osobního majetku a všeobecné odpovědnosti držitele zástavy (uschovatele).

Joint life insurance. Forma životního pojištění dvou nebo více osob splatná při úmrtí té, která zemře jako první.

Key man life insurance. Typ životního pojištění znějícího na život významného nebo klíčového úředníka nebo zaměstnance v obchodní organizaci. Tím, kdo má z plnění prospěch, je podnik, který má nárok na příjem v případě smrti takové osoby. *Viz také Key man insurance.*

Last survivor insurance. Životní pojištění dvou nebo více osob, za něž se pojistka vyplatí po smrti osoby, která přežila nejdéle.

Lease insurance. Chrání proti škodě způsobené ukončením smlouvy o pronájmu v důsledku rizik, proti kterým je specifické pojištění, jako je např. požár.

Level premium insurance. Druh pojištění, u něhož jsou náklady rovnoměrně rozloženy na období, v němž se splácí pojistná prémie.

Liability insurance. Pojištění, jež pokrývá soudní řízení proti pojištěnci při takových škodách, jako je zranění nebo smrt způsobená jiným řidičem nebo cestujícím, poškození majetku a podobně. Jde o pojištění proti takovým škodám, za něž může být řidič odpovědný.

Odpovědnostní pojištění je taková forma pojištění, která nahrazuje škodu při odpovědnosti při zranění osoby nebo poškození cizího majetku. Odlišuje se od „indemnity insurance“ (viz toto heslo, výše) a může být uzavřeno například ke krytí odpovědnosti dopravců, dodavatelů, zaměstnavatelů, majitelů nemovitostí, výrobců, řidičů.

Life insurance. Smlouva mezi držitelem pojistky a pojišťovnou (*tj.* carrier — nositelem), v níž se společnost zavazuje oplátkou za splátky pojistných záloh vyplatit určitou částku (*tzv.* hodnotu uvedenou v záhlaví nebo splatnou hodnotu pojistky) určené obmyšlené osobě po smrti pojištěnce.

Druh pojištění, v němž je uvažovaným rizikem smrt určité osoby; po této události (pokud se přihodí v předepsané době nebo stanoví-li tak smlouva, ať se přihodí kdykoli) se pojistník zavazuje vyplatit dohodnutou částku zákonným zástupcům takové osoby nebo třetí osobě, která má pojistitelný zájem na životě takové osoby.

Viz také Life insurance proceeds; Life insurance trust; Term insurance (toto téma).

Group life insurance. Druh životního pojištění, které obvykle nabízejí společnosti svým zaměstnancům, v němž je hlavní pojistná smlouva, poskytující výhody životního pojištění každému v ní zahrnutému zaměstnanci, který vlastní certifikát (osvědčení) s označením jeho účasti. *Viz také Group term life insurance, výše.*

Limited payment life insurance. Druh životního pojištění, za něž se platí pojistné prémie po určitou dobu, po jejímž uplynutí je pojistka zcela zaplácena.

Straight life insurance nebo whole life insurance je pojištění, za něž jsou vybírány pojistné prémie tak dlouho, dokud žije pojištěnec, zatímco termínové pojištění je pojištěním, které slibuje platbu jenom v uvedeném termínu, který je kryt pojistkou; takové termínované pojistky se obvykle pokaždé znovu obnovují. Pojistná prémie zůstává stejná za celé životní pojištění, zatímco prémie za termínované pojištění se zvyšuje s věkem pojištěného, to znamená s tím, jak se zvyšuje riziko. Celé životní pojistky rovněž vytvářejí hotovostní rezervy, zatímco termínované pojistky nikoli. *Viz také Term insurance, níže.*

Universal life insurance. Pojištění po určitou stanovenou dobu, která vytváří během pojistného období pro majitele pojistky hotovostní hodnotu. Toto pojištění zdůrazňuje oddělení části pojistné prémie, jež slouží ke krytí pojistné ochrany, od části pojistné prémie určené na investici, jíž se používá k vytvoření hotovostní hodnoty pojistky. Investice jsou obvykle tříděny se zřetelem k maximalizaci procenta návratnosti.

Variable life insurance. Odlišný typ celoživotního pojištění, u něhož je pojistitelem zaručena určitá částka z náhrady pro případ úmrtí, celková náhrada pro případ úmrtí a hotovostní hodnota pojistky před smrtí však závisí na výkonnosti investic té části prémie, jež je přičtena oddělenému fondu. Některé pojistky tohoto druhu umožňují pojištěnci rozhodnout, jak se má na určitý účet investovat.

Whole life insurance. Pojistka životního pojištění, u níž pojištěnec platí stálou zálohu po celý svůj život a v níž je nepřetržitě se akumulující hotovostní hodnota, z níž může pojištěnec čerpat nebo si půjčovat. Někdy se označuje jako „straight life insurance“ — čisté životní pojištění.

Limited policy insurance. Druh pojištění, jež skýtá ochranu při konkrétním nebezpečí nebo při konkrétních nehodách, nikoli však při jiných.

Major medical insurance. Pojistná ochrana pro případ značných lékařských, chirurgických a nemocničních výdajů pojištěnce.

Malpractice insurance. Druh odpovědnostního pojištění, jež chrání pracovníky svobodných povolání (*např.* lékaře, právníky, účetní) při nárocích týkajících se nebalosti, jež jsou vůči nim vzneseny.

Manual rating insurance. Druh pojištění, u něhož se pojistná částka stanoví podle příručních klasifikačních typů rizika na všeobecné bázi, jako např. v určitém průmyslovém odvětví, bez zmínky o individuálním případě.

Marine insurance. Smlouva, v níž se jedna strana za domluvenou prémii zavazuje odškodnit druhou stranu proti určitým nebezpečím nebo rizikům na moři, kterým může být vystavena její loď a náklad nebo jejich část během určité plavby nebo po stanovené období. Pojištění proti rizikům spojených s plavbou, jímž může být vystavena loď, náklad, zisky a další pojistný zájem na movitém majetku během určité plavby nebo po stanovené období. *Viz také Inland marine insurance, výše.*

Mortgage insurance. Pojištění, z jehož plnění má majitel pojistky v úmyslu hradit splatný zůstatek na hypotéce po smrti pojištěnce nebo vyrovnat splátky na hypotéce, jež jsou splatné v případě úmrtí nebo invalidity pojištěnce. Pojištění proti ztrátě vůči hypotečnímu věřiteli v případě prodlení a v případě, že hypoteční majetek nedokáže uspokojit dlužný zůstatek plus náklady zabavení pro nezaplacený hypoteční dluh.

National service life insurance. Životní pojištění pro příslušníky branných sil. Smlouvu uzavírá vláda Spojených států se soukromými pojistiteli ve prospěch příslušníků branných sil.

No-fault auto insurance. Druh automobilového pojištění, při němž jsou nároky na odškodnění za zranění osob (a někdy za škodu na majetku) vznášeny proti vlastní pojišťovně nárokovající strany (bez ohledu na to, kdo škodu zavinil) a nikoli proti pojištěnci strany, která je vinna. Podle státních zákonů o pojištění „bez viny“

může pojištěnec zahájit při vůči druhé straně nebo jejímu pojištěnci jedině v případech vážného osobního zranění a vysokých nákladů na léčení. Zákony „bez viny“ se liší podle jednotlivých států v podmínkách, týkajících se krytí maximálních částek, typů (např. peněžních nebo slovních) apod.

Nonassessable insurance. Druh pojištění, u něhož je výše pojistné prémie zaručena a u níž nelze proti majiteli pojistky uplatňovat žádnou další náhradu škody.

Old line life insurance. Pojištění na úrovni paušální zálohy nebo plánu paušální sazby, u něhož je třeba za určenou zálohu splatnou bezpodmínečně ve stanovených intervalech vyplatit určitou částku po smrti, ať nastane za jakýchkoli okolností.

Ordinary life insurance. Celoživotní a stálé pojištění na rozdíl od termínovaného, skupinového nebo průmyslového pojištění.

Paid-up insurance. Pojistka, u níž byly zaplacený všechny pojistné prémie a u níž nejsou splatné žádné další prémie; za výhody z ní plynoucí odpovídá (obchodní) společnost.

Participating insurance. Druh pojištění vydávaného vzájemnou společností, v níž se může držitel pojistky podílet na rozdělených dividendách.

Partnership insurance. Životní pojištění partnerů, jehož smyslem je umožnit přeživajícím partnerům zakoupit si nemovitost (majetek) zemřelého partnera. Životní nebo zdravotní pojištění poskytované partnerům, obvykle aby se zaručilo pokračování v podnikání v případě invalidity nebo smrti partnera.

Patent insurance. Pojištění proti škodě způsobené rušivým zásahem do patentu pojištěnce nebo v důsledku požadavku náhrady škody způsobené porušením cizího patentu pojištěncem.

Product liability insurance. Druh pojistného krytí, jež chrání výrobce a dodavatele před požadavky na odškodnění při nehodách způsobených používáním jejich výrobků.

Profits insurance. Pojistka, podle níž se pojištěnci hradí zisk, který by vykázal, kdyby se nevyskytla škoda nebo ztráta.

Public liability insurance. Pojistná ochrana proti odpovědnosti plynoucí z pojištěncova majetku, z jeho chování nebo z chování jeho agenta.

Reciprocal insurance. Druh pojišťovacího plánu, který se řídí spíše burzou než pojišťovací společností a v němž je každý pojištěnec pojistitelem dalších členů plánu.

Renewable term insurance. Druh termínovaného pojištění, u něhož jsou pojistné prémie v každém termínu na stejné úrovni, avšak zvyšují se při každém novém pojišťovacím období s věkem pojištěného. Pojištěnec má obecně právo obnovit pojistku na každé další období bez lékařského vyšetření.

Retirement income insurance. Druh pojištění, při němž pojistitel ručí za splacení pojistky, pokud pojištěnec zemře před dosažením určitého věku, a za splacení annuity, pokud pojištěnec přežije pojistné období.

Self insurance. Plán, při němž pojištěnec (např. podnik) dá stranou v nějakém fondu částky postačující ke krytí škod z titulu odpovědnosti, jež mohou vzniknout. Obecně, podle takového plánu pojistí sám sebe do určité

částky a dále bude mít běžnou odpovědnostní pojistku k pokrytí jakýchkoli rozdílů.

Single premium insurance. Druh pojistky, při níž pojištěnec splatí pojistnou prémii naráz.

Social insurance. Sdružený sociální plán vytvořený zákonem, obecně ve své povaze povinný, založený na programu, který rozděluje náklady na příspěvky spíše mezi veškerým obyvatelstvem než mezi individuálními příjemci. Federální vláda začala používat sociálního pojišťovacího programu v roce 1935 schválením zákona Social Security Act. Základními federálními a státními přístupy k sociálnímu pojištění v současnosti jsou: pojištění starobní, pojištění osob, které přežily své druhy, a invalidní pojištění (tj. sociální zabezpečení); zdravotní a lékařská péče (Medicare a Medicaid); pojištění v nezaměstnanosti (unemployment insurance) a odškodnění pracujících (worker's compensation).

Split dollar insurance. Druh pojištění, při němž pojistitel rozděluje premiovou částku (v dolarech) mezi ochranu z titulu životního pojištění a investice k prospěchu pojištěnce.

Step-rate premium insurance. Druh pojištění, při němž může být pojistná prémie čas od času odlišná podle toho, jak se rozhodne pojistitel.

Surety and fidelity insurance. Forma pojištění, jež se více podobá záruce, která chrání pojištěnce proti neopovitivosti zaměstnanců, agentů a veřejnosti.

Term insurance. Forma životního pojištění, které pokrývá výkupní (hotovostní) hodnotu pojistky nebo hodnotu půjčky a obecně poskytuje pojistnou ochranu jenom na určité nebo omezené období; taková pojistka je však obvykle obnovitelná na další pojistné období. Viz také *Convertible life; Decreasing term; Extended term; Family income; Group term; Renewable term insurance*, výše.

Title insurance. Pojistka vydaná společností, zabývající se zjišťováním vlastnických titulů ve veřejných rejstřících (obchodních, pozemkových, apod.); poté, co zjistí právní titul a jeho stav, pojišťuje přesnost svého hledání (zjištěných informací) vůči nárokům třetí strany z důvodu nedostatku právního titulu. Pojištění proti ztrátě nebo škodě, vyplývající z nedostatku nebo vad právního titulu k určitému pozemku nebo z uplatňovaného zadržovacího práva proti ní v době pojištění. Tato forma pojištění je obstarávána kupcem majetku nebo tím, kdo si vypůjčuje peníze na hypotéku, a je poskytována společnostmi, jež jsou speciálně organizovány pro tento účel, a které uchovávají úplné sbírky shrnutí (stručných výpisů) nebo duplikátů záznamů, zaměstnávají odborníky na zkoumání vlastnictví (vlastnických titulů) a připravují převody všeho druhu. Osvědčení o vlastnictví poskytnuté takovou společností je pouze formálním vyjádřením profesionálního názoru prověřovatele společnosti, že vlastnictví je úplné a dokonalé (nebo takové, jak se uvádí), a společnost je odpovědná jedině za nedostatek péče, obratnosti nebo vytrvalosti na straně prověřovatele; zatímco „pojištění vlastnictví“ potvrzuje platnost vlastnictví při některé nebo všech událostech (případech). Není vždy snadné rozlišovat mezi takovým pojištěním a „zárukou vlastnictví“ vydanou takovou společností, s výjimkou toho, že v prvním případě je pojistkou stanoven maximální limit odpovědnosti, zatímco ve druhém případě jde o závazek nahradit jakoukoli nebo veškerou ztrátu vyplývající z nedostatku nebo vady vlastnického titulu. Viz také *Back title letter*.

Trust insurance. Svěřenský vztah (trust), jehož „res“ (skutková podstata) se skládá zcela nebo zčásti z pojistek.

Unemployment insurance. Forma zdanění u podniků za účelem financování plateb a příspěvků v nezaměstnanosti.

War risk insurance. Pojištěné nabízené federální vládou k ochraně osob proti ztrátě lodí a majetku na moři v době války, a proti zabití nebo zranění při službě v ozbrojených silách. Pojištění pokrývá škodu způsobenou válečnými akcemi. Pojištění z titulu válečného rizika se týká těch smluv, které byly zavedeny vládou Spojených států v době první světové války a měly nahradit obvyčejné životní a úrazové pojistky, jež neměly nadále k dispozici ti, kdo vykonávali rizikové povolání ve vojenské službě. Viz také *National service life insurance*, výše.

Worker's compensation insurance. Druh ochrany, jež si kupují zaměstnavatelé ke krytí plateb pro zaměstnance, kteří byli zraněni při nehodách, jež se přihodily při jejich zaměstnání a v jeho průběhu; upravuje se zákony ve všech jurisdikcích. Viz také *Employer's liability insurance*, výše.

Další pojišťovací termíny z oblasti pojišťovnictví

Aviation clause. Pojišťovací klauzule omezující odpovědnost pojistitele pro případ, že smrt nebo zranění má v určitém stupni souvislost s letectvím.

Blanket policy. Pojistka, která kryje víc než jeden typ majetku v jednom místě nebo jeden či více typů majetku na více než jednom místě.

Claims made policy. Podle tohoto druhu pojistky je pojištěnec odškodněn za nároky uplatněné za pojistné období bez ohledu na to, kdy se staly akty, jež daly k takovým požadavkům podnět. *Appalachian Ins. Co. v. Liberty Mut. Ins. Co.*, C. A. Pa., 676 F.2d 56, 59. Rovněž nazýván „discovery“ policy. *Srovnej Occurrence policy*, níže.

Comprehensive coverage. Jednoduchá a vyhovující forma odpovědnosti, jež je v současnosti k dispozici ve smlouvách o automobilovém pojištění. Zahrnuje nejen běžné krytí při škodách způsobených požárem, krádeží, větrem, vodou nebo zlovlným poškozením, ale je obecně určena k ochraně před všemi druhy škod na pojištěném vozidle s výjimkou srážky nebo převrnutí.

Concurrent insurance. Takové pojištění, jež v každém rozsahu pojišťuje tentýž zájem proti stejné nehodě, v téže době, jakožto primární pojištění, za podmínek, že pojistitelé ponese poměrně škodu vzniklou v rámci ustanovení obou pojistek.

Contract of insurance. Viz *Contract of insurance*.

Discovery policy. Viz *Claims made policy*, výše.

Double insurance. Viz *Double*.

Excess insurance. Viz *Excess insurance*, výše.

General and special insurance. V námořním pojištění je uplatněno všeobecné pojištění, jestliže nebezpečí, proti kterému zní pojištění, je takové, jaké by implikoval zákon z povahy uvažované smlouvy sám o sobě a za předpokladu, že žádný druh nebezpečí nebude specifikován v pojistce. V případě speciálního pojištění jsou v pojistce vyjádřeny další druhy nebezpečí (dodatkem k implikovaným druhům nebezpečí).

Insurance adjuster. Závazek zjistit a oznámit skutečnou škodu na předmětné věci pojištění následkem nebezpečí, proti němuž je pojištěna. Odhadce (likvidátor) rovněž řeší požadavky proti pojistiteli. Takový odhadce (likvidátor) může být zaměstnán buď pojistitelem nebo pojištěncem. Viz *Adjuster*.

Insurance agent. Osoba oprávněná zastupovat pojistitele při jednání s třetími stranami v záležitostech týkajících se pojištění. *Travelers Indem. Co. v. National Indem. Co.*, C. A. Minn., 292 F.2d 214, 219. Agent zaměstnaný pojišťovnou, který shání pojištění. Agenti pojišťoven jsou nazýváni „general agents“, jsou-li vybaveni generálním dozorem nad podnikáním společnosti ve státě nebo značné části země, a „local agents“, jestliže jejich funkce jsou omezeny na konkrétní lokalitu. Viz také *Insurance broker*, níže.

Insurance binder. Záznam o dohodě o pojistném krytí. Prodlužuje dočasnou ochranu před vydáním formální pojistky, zatímco pojistitel zkoumá rizika a určuje přiměřené premiové splátky. *Blackburn v. Crum & Forster*, C. A. Tex., 611 F.2d 102, 103.

Insurance broker. Ten, kdo jedná jako prostředník mezi pojištěncem a společností a kdo shání pojištění od veřejnosti, přičemž není zaměstnán u žádné speciální společnosti a přiděluje pojišťovací příkazy společnosti vybrané pojistitelem nebo, není-li možnost výběru, společností, kterou sám vybral. Broker je agent pro pojištěnce, ačkoli může být současně pro některé účely agentem pro pojistitele, a jeho jednání a zastupování v rámci jeho pravomoci jako takového agenta je pro pojištěnce závazné. „Insurance agent“ je spojen se svou společností, zatímco „insurance broker“ je nezávislým prostředníkem, který nemá spojitost s konkrétní společností. *Osborn v. Ozlin*, Va., 310 U.S. 53, 60 S. Ct. 758, 761, 84 L. Ed. 1074.

Insurance commissioner. Veřejný činitel ve většině států, jehož povinností je dohlížet na pojišťovatelské podnikání ve státě cizími a domácími společnostmi, v zájmu ochrany a prospěchu držitelů pojistek; jeho povinností je zejména vydávat licence, schvalovat sazby, provádět periodická šetření podmínek těchto společností, a přijímat, rozesílat a publikovat periodická hlášení o jejich činnosti, která mu tyto společnosti dávají.

Insurance company. Korporace nebo sdružení, podnikající tak, že uzavírá smlouvy o pojištění. Obecně jsou to buď vzájemné společnosti nebo akciové společnosti. „Vzájemná“ pojišťovna je taková, jejíž fond pro hrazení škod se neskládá z kapitálu, kterým přispívají nebo který dodávají strany zvenčí, ale z premii, jimiž vzájemně přispívají pojištěné strany, jinými slovy taková, v níž se stávají všechny pojištěné osoby členy sdružení a přispívají buď v hotovosti nebo zdanitelnými premiovými úpisy, či obojí na společný fond, přičemž každý z nich má nárok na odškodnění v případě škody. „Akciová“ společnost je organizovaná jako běžná obchodní korporace, má kapitál rozdělený na akcie, které, se současným příjmem a akumulovaným přebytkem, představují fond na hrazení škod, přičemž majitelé pojistek platí pevné pojistné prémie a nejsou členy sdružení, pokud nejsou současně také akcionáři. Viz také *Joint-stock insurance company*.

Insurance contract. Viz *Policy of insurance*.

Insurance policy. Viz *Policy of insurance*.

Insurance pool. Kombinuje společně několik pojistitelů v zájmu dělení prémie a škod k rozdělení rizika.

Insurance premium. Pojistná prémie placená pojištěncem pojistiteli za pojistnou ochranu. *Alyea-Nichols Co. v. U.S., D. C. Ill., 12 F.2d 998, 1005. Viz Premium.*

Insurance rating. Proces, při němž je po posouzení daného rizika určena pojistná prémie.

Insurance trust. Dohoda mezi pojištěncem a opatrovníkem, přičemž výtěžky z pojistky jsou placeny přímo opatrovníkovi za účelem investování a rozdělení mezi stanovené obmyšlené osoby, a to takovým způsobem a v takové době, jakou pojištěnec nařídil v dohodě o opatrovnictví (ve svěřenecké dohodě). *Viz také Trust.*

Insuring clause. Pojišťovací doložka. Ustanovení v pojistce nebo závazku (dlužním úpisu), které uvádí dohodu pojistitele s pojištěncem o ochraně před nějakou formou ztráty nebo škody.

Interinsurance. Pojišťovací systém, v němž několik jednotlivců, sdružení nebo korporací prostřednictvím společného právníka podepíše riziko někoho jiného proti ztrátě podle dohody, že pojistitelé jednájí samostatně a odděleně. *Hoopston Canning Co. v. Cullen, 318 U.S. 313, 63 S. Ct. 602, 604, 87 L. Ed. 777.* Odlišuje se od všech ostatních forem pojištění tím, že každý pojištěnec je mezipojistitelem a každý pojistitel je pojištěncem.

Loss. *Viz Loss.*

Mutual insurance company. *Viz tento výraz.*

Occurrence policy. Tento typ pojistky předpokládá odškodnění, bez ohledu na to, kdy byl nárok uplatněn nebo ohlášen, pokud akt, na základě kterého vznikl, se stal během doby platnosti pojistky. *Yazoo County, Miss. v. International Surplus Lines Inc. Co., D. C. Miss., 616 F. Supp. 153, 154. Srovnej Claims made policy, výše.*

Over-insurance. Pojištění týkající se majetku, buď u jedné nebo několika společností, znějící na částku, jež sama nebo úhrnně převyšuje skutečnou hodnotu majetku. *Viz Excess insurance, výše.*

Policy of insurance. *Viz toto heslo.*

Reinsurance. Pojištění pojistitele; smlouva, kterou pojistitel obstarává třetí osobě (obvykle jiné pojišťovně) pojištění proti ztrátě nebo odpovědnosti nebo jeho část, z důvodu původního pojištění.

Standard policy. Forma pojišťovací smlouvy, jež je požadována nebo doporučována v určitém státě. Je upravena různými státními zákony a akty správních úředníků.

Umbrella policy. Forma pojistné ochrany proti ztrátám přesahujícím částku krytou odpovědnostními pojistkami. Druh dodatkové nebo nadstandardní odpovědnostní pojistky, která zajišťuje krytí nad základní nebo běžné limity ručení.

Under-insurance. Pojistné krytí na menší hodnotu, než činí cena majetku. Podle takové pojistky bude krytí za ztrátu nebo škodu na majetku sníženo podle procenta podpojištění.

Underwriter. Strana (pojistitel), jež přebírá riziko oplátkou za placení pojistné prémie. *Viz Insurer; Underwriter.*

Insure. Zajistit nebo zabezpečit, zaručit, např. někomu bezpečnost. Zavázat se odškodnit osobu za peněžní ztrátu, vyplývající z konkrétních rizik nebo možného ručení. Poskytnout pojištění. *Viz také Underwrite.*

Insured. Osoba, která získá pojištěním svého zdraví, života nebo majetku nebo která je takovým pojištěním jinak kryta. „Pojištěnec“ v pojistce není omezen na pojištění uvedené v pojistce, nýbrž je jím každý, kdo je podle pojistky pojištěn. *Midwest Contractors Equipment Co. v. Bituminous Cas. Corp., 112 Ill. App.2d 134, 251 N.E.2d 349, 352. Majitel pojistky. Detrick v. Aetna Cas. & Sur. Co., Iowa, 158 N.W.2d 99, 104.*

Insurer. Pojistitel nebo pojišťovna, s níž se uzavírá pojistná smlouva. Ten, kdo přebírá riziko nebo podepisuje pojistku, nebo pojistitel či společnost, s níž se uzavírá pojistná smlouva. *National Securities, Inc. v. Johnson, 14 Ariz. App., 31, 480 P.2d 368, 370. Viz také Underwriter.*

Insurgent. Povstalec, ten, kdo se účastní povstání; kdo brání výkonu zákona silou zbraní; nebo kdo povstane proti řádně ustanoveným autoritám. Nepřítel.

Insurrection. Rebelie nebo povstání občanů nebo poddaných proti jejich vládě. Povstání spočívá v jakémkoli společném odboji proti zákonným úřadům státu s úmyslem způsobit jejich popření, jestliže se projevuje nebo má v úmyslu se projevat násilnými činy. Je federálním zločinem podněcovat k rebelii nebo k povstání proti Spojeným státům, napomáhat k němu nebo se v něm angažovat. *18 U.S.C.A. § 2383. Viz také Internal security acts.*

Intakes. Ve starém anglickém právu dočasné oplocení, zhotovené obvyklými nájemci panství podle zvláštního obyčeje, který je opravňoval k oplocení částí neobdělávané půdy, než na ní bude vypěstována jedna nebo více sklizní.

In tali casu editum et provisum. *Viz In casu proviso.*

Intangible asset. Nehmotný majetek. Majetek, který je „subjektivním právem“, jako např. patent, copyright, obchodní známka apod., nebo takový, který postrádá fyzickou existenci, jako např. dobrá pověst podniku. Nehmotný, neobvyklý majetek, který existuje jenom ve spojení s něčím jiným, jako je např. dobré jméno podniku. Nehmotný majetek má obecně delší životnost než jeden rok a je amortizován během období, v němž přináší prospěch, které však nepřesahuje čtyřicet let. *Viz Amortization; Intangible property.*

Intangible drilling costs. Náklady vyvolané, vlastní a nezbytné pro vrtání a přípravu ropných a plynových vrtů, které nemají zbytkovou hodnotu. Podle I.R.C. § 263 mohou být takové náklady odečítány v roce splacení, a nikoli kapitalizovány a amortizovány.

Intangible property. Nehmotné vlastnictví; vlastnictví k nehmotným statkům. Protože se používá hlavně v daňovém zákonodárství, tento výraz znamená takový majetek, který nemá skutečnou a tržní hodnotu, ale hodnotu pouze představuje a dokládá, jako např. certifikáty akcií, obligace, dlužní úpisy, copyrighty a licence. *Viz Intangible asset. Srovnej Tangible property.*

Intangibles. Nehmotné statky. Majetek, který je „právem“, jako např. patent, copyright, obchodní známka apod., nebo takový, který postrádá fyzickou existenci, jako např. dobré jméno. *Viz Amortization; General intangibles; Intangible asset.*

Intangible tax. Daň z nehmotného majetku. V určitých státech je každému obyvateli ukládána taková daň za právo požívat těchto výsad: (a) Podepisování, vykonávání a vydávání nehmotného majetku; (b) prodej, postoupení, převádění, obnovování, přemístování, deponování, zasilání, směna a uplatňování práv k nehmotnému majetku; (c) přijímání příjmu, zvýšení, vydávání a získání nehmotného majetku; (d) převádění nehmotných statků závětí nebo darem podle státních zákonů o původu; (e) mít nehmotné statky jednotně klasifikovány pro daně.

Intangible value. Nefyzická hodnota takového majetku, jako jsou patenty, copyrighty, dobré jméno.

Integer. Lat. Celý; nedotčený. *Res integra* znamená otázku, jež je nová a nerozhodnutá.

Integral. Součást. Výraz běžně označuje část nebo součást nezbytnou nebo podstatnou ke kompletaci celku. *Matczak v. Secretary of Health, Ed. and Welfare, D.C.N.Y., 299 F. Supp. 409, 413.*

Integrated agreement. *Viz Integrated contract; Integrated writing.*

Integrated bar. Akt, kterým se advokátní komora státu včleňuje do sdružení, v němž je členství nezbytným předpokladem práva vykonávat advokátní praxi. Začlenění je obvykle dovršeno vydáním zákona, jímž se nejvyššímu soudu státu přiznává pravomoc začlenit advokátní komoru nebo výnosem soudu při výkonu jeho pravomoci. *Integration of Bar Case, 244 Wis. 8, 11 N.W.2d 604.*

„Sjednocená komora advokátů“ nebo „integrovaná komora advokátů“ je kvalitativně odlišná od „dobrovolné komory advokátů“; členství ve sjednocené nebo integrované advokátní komoře je povinné, kdežto členství v dobrovolné advokátní komoře je dobrovolné, a prakticky nikdo nemůže svobodně vystoupit ze sjednocené advokátní komory, protože kdyby tak učinil, ztratil by právo vykonávat advokátní praxi. *Petition of Chapman, 128 N.H. 24, 509 A.2d 753, 756.*

Integrated contract. Smlouva, která obsahuje uvnitř svých čtyř rohů celou dohodu stran i zachycení ústně projevené vůle směřující k popření, změně apod., je nepřípustná; pro strany konečným vyjádřením jejich dohody bylo totiž uzavření smlouvy.

Dohoda je „integrovaná“, jestliže smluvní strany přijímají písemné znění smlouvy jako konečné a úplné vyjádření dohody a „integrace“ jakožto písemné zachycení návrhu nebo návrhu je tím dovršena. *Wilson v. Viking Corporation, 134 Pa. Super. 153, 3 A.2d 180, 183. Viz Integrated writing.*

Partial integration. Dílčí integrace. Taková integrace existuje tam, kde je do písemného znění vtělena pouze určitá část transakce a zbytek je ponechán na ústním dojednání. *Schwartz v. Shapiro, 299 C.A.2d 238, 40 Cal. Rptr. 189, 197.*

Integrated property settlements. Souhrnná dohoda o rozdělení majetku. Smlouva obvykle uzavíraná při odloučení nebo rozvodu manželů, v níž strany usilují o to, aby se smlouva stala součástí soudního nařízení, výnosu nebo rozsudku.

Integrated writing. Písemné ujednání přijaté smluvními stranami jako konečné a úplné vyjádření jejich dohody. *Restatement, Second, Contracts, § 209. Pettett v. Cooper, 62 Ohio App. 377, 24 N.E.2d 299, 302. Viz také Integrated contract.*

Integration. Akt nebo proces směřující k tomu učinit něco celým nebo úplným. Sloučení, spojení různých skupin (např. ras) jako rovnocenných.

Horizontal integration. Spojení dvou nebo více podniků stejného druhu, jako např. výrobců stejného druhu zboží. Takové spojení může porušit za určitých podmínek protimonopolní zákony. *Viz také Merger.*

Vertical integration. Spojení dvou nebo více podniků v různých úrovních činnosti, jako jsou výroba, prodej ve velkém a prodej v drobném téhož výrobku. *Viz také Merger.*

Integrity. Občanská bezúhonnost. Používáno v zákonech předepisujících kvalifikaci veřejných funkcionářů, správců trustu atd., toto slovo znamená charakternost nebo morální zásady a charakter, jaké se projevují u osoby jednající s ostatními při uzavírání a realizaci smluv, a věrnost a čestnost při osvobozování od svěřeneckví; je synonymem k „probity“, „honesty“ a „uprightness“.

Intelligibility. Srozumitelnost. Při obhajobě prohlášení, držící se přímo faktů (vylučující potřebu závěrů nebo argumentů, aby se dospělo k významu) a tak formulovaných a uspořádaných, aby je byla s to pochopit osoba s běžným nebo obyčejným chápáním. „Každý argument obhajoby má být jednoduchý, stručný a přímý.“ *Fed. R. Civil P.8(e).*

Intemperance. Nestřídmost. Trvalou, navykou nestřídmostí je takový stupeň požívání alkoholických nápojů, který člověku po značnou dobu znemožňuje věnovat pozornost jeho zaměstnání, nebo který vyvolává silné duševní úzkosti u nevinné strany. Návykové nebo nadměrné požívání lihovin. *Viz Intoxication.*

Intend. Zamýšlet, vyřešit, navrhnout. Plánovat a očekávat určitý výsledek. Aplikovat pravidlo obsažené v zákoně jako domněnku; rozlišovat a sledovat pravděpodobnosti podobných případů. *Viz také Intent.*

Intendant. Ten, kdo je odpovědný, kdo vede nebo řídí nějaký úřad, oddělení nebo veřejný podnik.

Používáno v ústavním i statutárním právu některých evropských států k označení hlavního úředníka státu, srovnatelného s členy kabinetu nebo tajemníky vlády Spojených států, jako např. „intendant of marine“ (intendant námořní péčoty), „intendant of finance“ (správce financí).

Intended to be recorded. Zamýšleno k registraci. Fáze používaná v převodech právního titulu u nemovitosti, když se uvádějí některé další převody, jež dosud nebyly registrovány (zaznamenány), tvoří však článek v řetězu převodu.

Intended use doctrine. Doktrína zamýšleného použití. Při určení „zamýšleného použití“, pro něž musí být výrobek rozumně bezpečný, má výrobce povinnost brát v úvahu prostředí, v němž bude výrobek používán. *Larsen v. General Motors Corp., C. A. Minn., 391 F.2d 495, 501.* V případech, týkajících se odpovědnosti za výrobek, jsou brány v úvahu dva faktory: marketingový plán výrobce a předvídání rizik, jež jsou vlastní výrobku, je-li používán pro zamýšlené účely. *Helene Curtis Industries, Inc. v. Pruitt, C. A. Tex., 385 F.2d 841.*

Intendente. Ve španělském právu hlavní zástupce ministra financí nebo šéf či hlavní ředitel odboru daní, jmenovaný v různých rezortech v každé z provincií, na něž je rozdělena španělská monarchie.